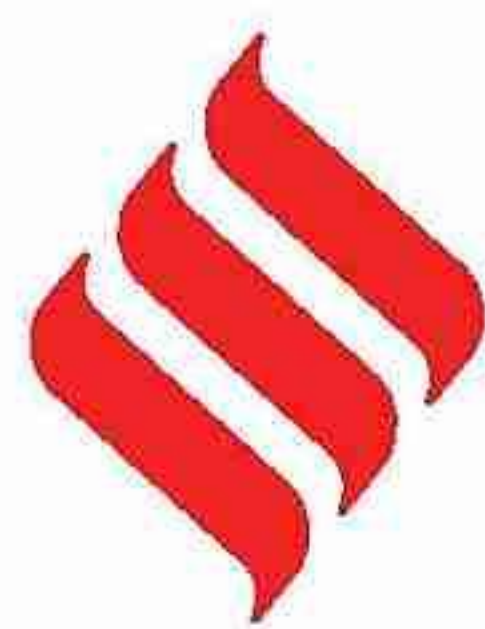




लोकसत्ता

मुंबई, पुणे, नागपूर, अहिल्यानगर, छत्रपती संभाजीनगर आणि दिल्ली येथून प्रसिद्ध

लोकमान्य, लोकशक्ती !

आतील पान
मुख्यमंत्री म्हणून
कमी पडलो!



यंदा अक्षय्य तृतीयेच्या
निमित्तानं अनुभवा शाही
सौंदर्याचा साज!

POLMI
POLKI COLLECTION

अक्षय्य तृतीया एडिशन

समृद्धीचा उत्सव पोल्कीच्या वैभवी सौंदर्यानं
साजरा करा. यंदाच्या अक्षय्य तृतीयेला परंपरा
आणि भव्यतेचा तेजस्वी मिलाप होईल.

पीएनजी ज्वेलर्स घेऊन आले आहेत,
पोल्मी - पोल्की ज्वेलरी कलेक्शन!
ज्यात आहे वैभवी वारसा आणि कलात्मक
सौंदर्याचा अनोखा नजाराणा.

तुमच्या पारंपरिक सौंदर्याला शाही साज देऊन नवं
सौंदर्य, नवा रुबाव प्रदान करण्यासाठी...



0% घट*

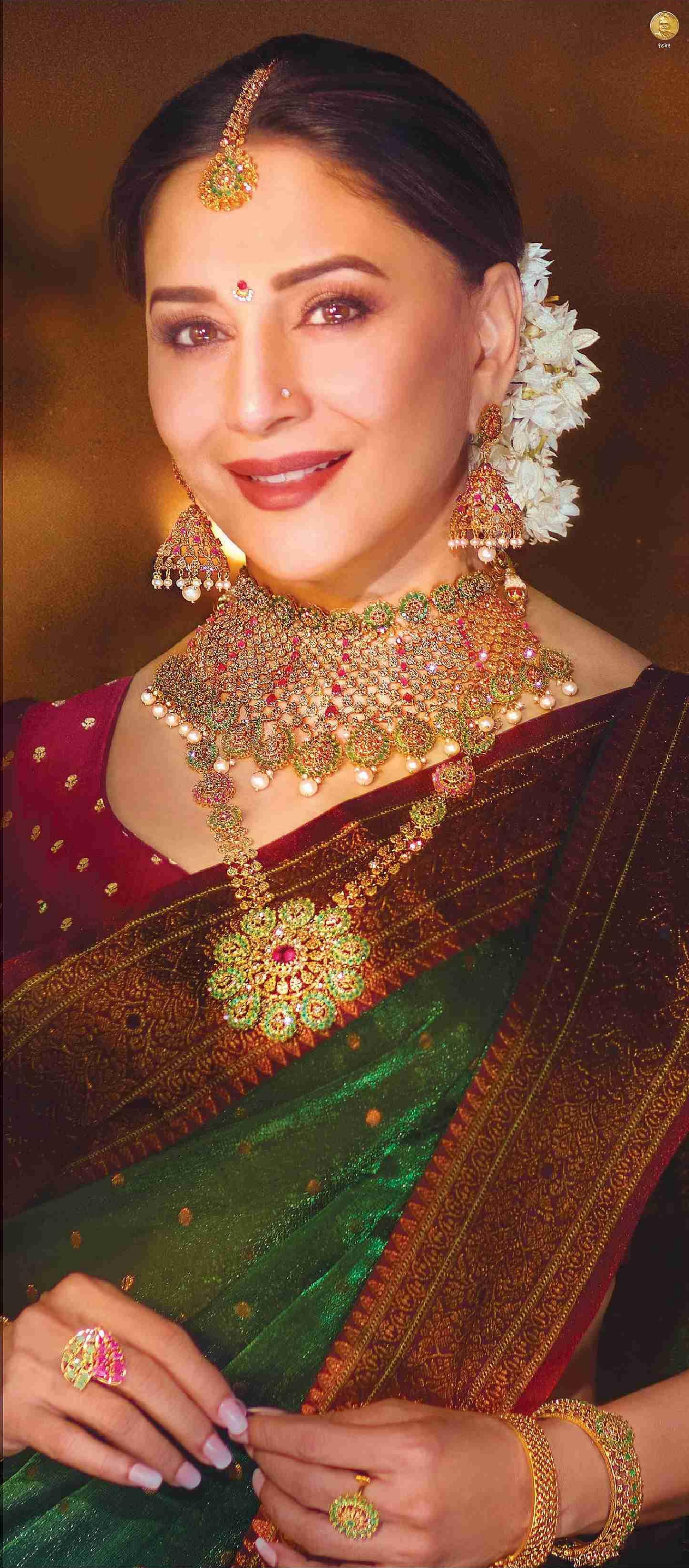
जुन्या सोन्याच्या एक्सचेंजवर

१००% पर्यंत
सूट

हिन्यांच्या दागिन्यांच्या
घडणावळीवर

३०% पर्यंत
सूट

सोन्याच्या दागिन्यांच्या
घडणावळीवर



विले पार्ले (पू) । ठाणे (प) । कल्याण (प) । बोरिवली (प) । पनवेल (प) । डोंबिवली (पू) । वाशी । अलिबाग । घोडबंदर रोड (ठाणे) । भांडुप (प) । गोरेगांव (प) । विरार (प)

UP TO
₹5,000 CASHBACK*

SBI card

टोल फ्री नं: १८०० २३३ ५००५ (सकाळी ११ - संध्याकाळी ७) www.pngjewellers.com | info@pngadgil.com

INDIA | USA



#Min. Trxn.: ₹40,000; Max. Cashback: ₹5,000 per card account;
Validity: 25 Apr - 30 Apr 2025. T&C Apply.

तापमान

कमाल

किमान

३४.०°से २५.०°से

हवामानाचा अंदाज
आकाश निरक्ष राहील.

मुंबई, मंगळवार, २९ एप्रिल २०२५

WWW.LOKSATTA.COM

लोकसत्ता

मुंबई, पुणे, नागपूर, अहिल्यानगर, छत्रपती संभाजीनगर आणि दिल्ली येथून प्रसिद्ध

लोकमान्य, लोकशक्ती !

क्र्रीडा

सूर्यवंशीचा शतकी झंझावात

CIN: U36911PN2017PLC173262

अक्षर्य तृतीया

पु. ना. गाडगीळ आणि सन्स

१८३२

सोने | चांदी | रत्ने

मॅंगो स्टेशनरी समोर, गोखले रोड, ठाणे - ९८९०५ ४४०९४

दादर, प्रभादेवी (वेस्ट) - ८३८०० ४४३६८

फडके रोड, डोंबिवली (पूर्व) - ९११२२ १९७९७

कात्रप, बदलापूर - ८९५६८ ६१२३४

www.pngadgilandsons.com | www.onlinepng.com | Toll Free - 1800 233 0888

NCC

एन सी सी

एन सी सी

Vencob

वेन्कोब

वेन्कोब

२९/०४/२०२५

ब्रॉयलड विक्रमचा दर (मॉटोफर्मवर) ८८ रु. प्रति किग्रॅ

किरकोळ विक्रीचा दर (निरत कोबडी) ११६ रु. प्रति किग्रॅ

ब्रेड कोबडी (डिकनसह) दर १४२ रु. प्रति किग्रॅ

अंडी किरकोळ विक्री दर ६० रु. प्रति १२ अंडी

संगमरमल (Sangamaram)

काय चालतंय काय!

प्रशांत कुलकर्णी

नदी करा रद्द झाल्यानंतर तिथल्या शेतकऱ्यांची परिस्थिती अगदी इथल्यासारखी होईल बघ!!

रशियाकडून ८ ते १० मे युद्धविरामाची घोषणा - पान ६

मी कमी पडलो!

पहलगाम हल्ल्याबाबत बोलताना ओमर अब्दुल्ला भावूक

पीटीआय, जम्मू

जम्मू आणि काश्मीर विधानसभेत सोमवारी पहलगाम हल्ल्याचा निषेध करणारा ठराव एकमताने मंजूर झाला. यावेळी केलेल्या भाषणात मुख्यमंत्री ओमर अब्दुल्ला अनेकदा भावूक झाले. यजमान राज्याचा मुख्यमंत्री आणि पर्यटनमंत्री म्हणून पाहुण्यांच्या सुरक्षेची जबाबदारी आपली होती... मात्र यात कमी पडलो, अशा शब्दांत त्यांनी भावनांना वाट मोकळी करून दिली. हल्ल्याविरोधात काश्मिरी जनतेमध्ये उमटलेला अभूतपूर्व आणि उत्स्फूर्त संताप ही दहशतवादाच्या अंताची सुरुवात असल्याचा विश्वासही त्यांनी बोलून दाखवला.

पहलगाम हल्ल्याच्या पार्श्वभूमीवर सोमवारी विधानसभेचे एका दिवसाचे विशेष अधिवेशन बोलावण्यात आले होते. यावेळी सर्वपक्षीय सदस्यांनी हल्ल्याचा तीव्र निषेध केला आणि मृतांना श्रद्धांजली वाहिली. आपल्या २७ मिनिटांच्या भाषणात (पान ६ वर)

दहशतवादी हल्ल्याविरोधातील जनतेचा संताप पाहता, आपण योग्य पावले उचलली तर ही दहशतवादाच्या अंताची सुरुवात असेल. बंदुकीने दहशतवाद्यांवर नियंत्रण ठेवू शकत नाही, पण जनता आपल्याबरोबर असेल तर दहशतवाद संपवू शकतो. लोक त्या दिशेने जात आहेत. - ओमर अब्दुल्ला, मुख्यमंत्री, जम्मू-काश्मीर

पाकिस्तानकडून शस्त्रसंधी उल्लंघन सुरूच

जलद, निष्पक्ष चौकशीचे चीनचे आवाहन

भारताकडून लष्करी कारवाई अटळ-पाकिस्तान

यूट्यूबवरील १६ पाकिस्तानी वाहिण्यांवर बंदी

नेत्यांच्या टिप्पण्यांमुळे काँग्रेस अडचणीत

पान ६

विधानसभेत निषेधाचा ठराव

उपमुख्यमंत्री सुरेंद्र चौधरी यांनी निषेधाचा ठराव मांडला. "सर्व नागरिकांसाठी शांतता, विकास आणि सर्वसमावेशक समृद्धीच्या वातावरणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी जम्मू-काश्मीरची विधानसभा आपल्या अडळ कटिबद्धतेची पुष्टी करते. तसेच देश आणि जम्मू-काश्मीरमधील धार्मिक सौहार्द आणि प्रगतीमध्ये व्यत्यय आणणाऱ्यांचे दुष्ट मनसुबे पराभूत करण्यासाठी वचनबद्ध असल्याचे स्पष्ट करते," असे या ठरावात नमूद करण्यात आले आहे. विविध

राज्यांमध्ये राहणाऱ्या किंवा प्रवास करणाऱ्या काश्मिरी विद्यार्थी आणि नागरिकांची सुरक्षा, प्रतिष्ठा आणि स्वास्थ्य यांची खबरदारी घेण्याचे आवाहन सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांना ठरावाद्वारे करण्यात आले.

एसटीच्या कंत्राटी बस घोटाळा तपासाचा खेळखंडोबा संशयितांकडेच चौकशीची सूत्रे ?

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : एसटी महामंडळाकडून कंत्राटी तत्वावर १३१० गाड्या घेण्याच्या घोटाळ्यातील सूत्रधाराचा शोध घेण्यात सरकारला अद्याप यश आलेले नाही. मुख्यमंत्र्यांच्या आदेशानुसार या प्रकरणाची चौकशी मंत्रालय स्तरावरून होणे अपेक्षित असताना प्रत्यक्षात ज्यांच्यावर संशय आहे, त्याच महामंडळातील चौकशी सोपविण्यात आल्याची धक्कादायक माहिती समोर आली आहे. चौकशीच्या या खेळखंडोबाची गंभीर दखल घेत आता त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत चौकशीच्या हालचाली सुरू झाल्या

वैकशीच्या या खेळखंडोबाची गंभीर दखल घेत चौकशीचे संकेत परिवहनमंत्री प्रताप सरनार्ईक यांनी दिले. मुख्यमंत्र्यांनी दिलेल्या आदेशानुसार ही चौकशी निःपक्षपातीपणे होणे अपेक्षित होते. आता मुख्यमंत्र्यांशी चर्चा करून त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत चौकशी करण्याचा निर्णय घेतला जाईल, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत चौकशी -सरनार्ईक

आहेत. राज्य मार्ग परिवहन महामंडळात १३१० बस गाड्या भाडेतत्त्वावर घेण्याचा निर्णय घेताना ठेकेदाराला

आवाजवी लाभ दिल्यामुळे महामंडळास सुमारे दोन हजार कोटींचे नुकसान झाल्याच्या प्रकरणाला (पान ६ वर)

‘महारेरा’कडून आता प्राधान्यक्रमाने सुनावणी

मुंबई : विकासक, प्रकल्पाविरोधात ग्राहकांकडून 'महारेरा'त दाखल होणाऱ्या तक्रारींची सुनावणी तक्रारीच्या क्रमानुसार घेतली जाते. मात्र काही अपवादामुळे परिस्थितीत यापुढे ज्येष्ठता क्रमांशाने सुनावणी घेतली जाणार आहे. तक्रारदाराला जीवघेणा आजार असेल, दोन्ही पक्षांमध्ये सहमती झाली असेल, दुरुस्ती अर्ज दाखल झाला असेल किंवा वरिष्ठ न्यायिक यंत्रणेने आदेश दिले असल्यास प्रकरणाची सुनावणी प्राधान्याने घेतली जाईल. - पान २

कोकणातील वंदे भारत, तेजस पावसाळ्यातही / ३

‘बुलेट’ २०२८पर्यंत रुळावर - मुख्यमंत्री / ७

‘सेन्सेक्स’ पुन्हा ८० हजारांवर / अर्थसत्ता

indriya.com

ADITYA BIRLA JEWELLERY

INDRIYA

ADITYA BIRLA | JEWELLERY

अक्षर्य तृतीयाचे दागिने ज्यांनी मन भरणार नाही

स्टोअर्स आता बोरिवली (प), नेक्सस सीवूड्स मॉल, नवी मुंबई आणि आर सिटी मॉल येथे

अक्षर्य तृतीया ऑफर्स

फ्री गोल्ड कॉइन्स^

400 मि.ग्रॅ. सोन्याच्या दागिन्यावर, 800 मि.ग्रॅ. हिऱ्याच्या दागिन्यावर, प्रत्येक ₹1 लाखाच्या खरेदीवर.

डबल रेट प्रोटेक्शन

20% ऑडवांस द्या आणि तुमचा सोन्याचा रेट लॉक करा# जर किंमत वाढली तर लॉक केलेला रेट द्या. कमी झाली तर कमी रेट द्या.

सोने, हिरे आणि पोलकीमध्ये 20000+ डिझाईन्स

ICICI Bank

Up to ₹5000 off Instant discount on Credit and Debit cards only*

भांडुप, विक्रोळी, कांजूरमार्ग परिसरात आज पाणीपुरवठा बंद

मुंबई : भांडुप पूर्व येथील चामुंडा नगरमध्ये ९०० मिमी X ९०० मिमी जलवाहिनीच्या जोडणीचे काम मंगळवार, २९ एप्रिल रोजी हाती घेण्याचे नियोजन महापालिकेने केले आहे. या दुरुस्ती कालावधीत भांडुप, विक्रोळी आणि कांजूरमार्ग आदी भागातील पाणीपुरवठा बंद ठेवण्याचा निर्णय पालिकेने घेतला आहे. तसेच, नियमित पाणीपुरवठ्याच्या वेळेनंतर (नियमित पाणीपुरवठा वेळ पहाटे ३.३० ते सकाळी ११.३०) पाणीपुरवठा बंद करण्यात येईल. त्यामुळे नाहूर स्थानक (पूर्व), भांडुप (पूर्व), कांजूरमार्ग (पूर्व), विक्रोळी (पूर्व) परिसरातील पाणीपुरवठा बंद राहील. जल जोडणीचे काम पूर्ण झाल्यानंतर पाणीपुरवठा पूर्ववत करण्यात येईल. या कालावधीत नागरिकांनी पाण्याचा अवय्य टाळावा, असे आवाहन महानगरपालिकेतर्फे करण्यात आले आहे.

शालेय मुलांच्या सुरक्षेसाठीचा शासन निर्णय सादर

मुंबई : बदलापूर येथील लैंगिक अत्याचाराच्या घटनेच्या पार्श्वभूमीवर शाळकरी मुलांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने शिफारशी सुचवणाऱ्या दोन निवृत्त न्यायमूर्तींच्या अध्यक्षतेखालील विशेष समितीने दाखल केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने राज्य सरकारने शासन निर्णयाचा मसुदा तयार केला आहे. उच्च न्यायालयात सोमवारी हा मसुदा सादर केला गेला. तथापि, शालेय मुलांची सुरक्षितता ही महत्त्वपूर्ण असल्याचे नमूद करून अंतिम शासन निर्णयात काही त्रुटी राहू नयेत यासाठी शासन निर्णयाच्या मसुद्याची पडताळणी करण्याचे आदेश प्रकरणातील न्यायमित्राला दिले आहेत.

समितीच्या अहवालाच्या अनुषंगाने तयार केलेला शासन निर्णयाचा मसुदा अतिरिक्त सरकारी वकील प्राजक्ता शिंदे यांनी न्यायालयात सादर केला. त्यानंतर, अंतिम शासन निर्णय सर्वंकष असण्याच्या दृष्टीने या शासन निर्णयाच्या मसुद्याची पडताळणी करण्यासाठी न्यायमूर्ती रेवती मोहिते-डेरे आणि न्यायमूर्ती नीला गोखले यांच्या खंडपीठाने वकील रेबेका गोन्साल्विस यांची ‘न्यायमित्र’ म्हणून नियुक्ती केली. गोन्साल्विस यांनी शासन निर्णयाचा मसुदा, समितीने केलेल्या शिफारशी आणि शाळकरी मुलांच्या सुरक्षिततेसंदर्भात यापूर्वी सरकारने काढलेले विविध शासन निर्णय यांचा एकत्रित अभ्यास करावा. तसेच, मसुद्यात काही त्रुटी राहिल्या असल्यास किंवा अतिरिक्त शिफारशी कराव्यात असल्यास त्या सुचवण्याचे न्यायालयाने स्पष्ट केले. यासाठी न्यायालयाने गोन्साल्विस यांना बुधवारपर्यंतची मुदत दिली.

ईडी कार्यालयातील महत्त्वाचे दस्तऐवज सुरक्षित

मुंबई : बॅलार्ड इस्टेट येथील सक्तवसुली संचालनालयाच्या (ईडी) कार्यालयात रविवारी पहाटे लागलेल्या आगीत काही कामदपत्रे व फर्निचर जळून खाक झाली. मात्र तपासासाठी अत्यावश्यक असलेले सक्त पुरावे व गुन्ह्यांशी संबंधित कागदपत्रे डिजिटल स्वरूपात सुरक्षित असल्याची माहिती ईडीने सोमवारी प्रसिद्ध केलेल्या अधिकृत निवेदनात दिली. त्यामुळे प्रकरणांचा तपास व खटल्यांवर कोणताही परिणाम होणार नसल्याचे ईडीने स्पष्ट केले.

‘कैसर-आय-हिंद’ इमारतीच्या चौथ्या मजल्यावर असलेल्या ‘ईडी’च्या मुंबई विभागीय कार्यलय-१ मध्ये रविवारी पहाटे सुमारे २.२५ वाजता आग लागली. घटनेची माहिती मिळताच अग्निशमन दल व पोलीस यंत्रणेला सतर्क करण्यात आले. सुमारे साडेतीन वाजता अग्निशमन दलाच्या ५० हून अधिक जवानांनी आणि अनेक अग्निशमन गाड्यांनी घटनास्थळी धाव घेत अथक प्रयत्‍नांनंतर आग आटोक्यात आणली. आगीच्या घटनेनंतर विविध यंत्रणांकडून माहिती देण्यात आली. मात्र महत्त्वाची कागदपत्रे सुरक्षित असल्याचे समजते.

‘महारेरा’कडून प्राधान्यक्रमाने सुनावणी तक्रारदाराच्या स्थितीनुसार अर्जाची दखल; मार्गदर्शक तत्त्वे जारी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : विकासक, प्रकल्पाविरोधात ग्राहकांकडून ‘महारेरा’त दाखल होणाऱ्या तक्रारींची सुनावणी तक्रारींच्या क्रमानुसार घेतली जाते. मात्र काही अपवादात्मक परिस्थितीत यापुढे ज्येष्ठता क्रमाशिवाय सुनावणी घेतली जाणार आहे.

ज्या तक्रारदाराला जीवघेणा आजार असेल, दोन्ही पक्षांमध्ये सहमती झाली असेल, ‘महारेरा’च्या आदेशाविरुद्ध पुनर्विलोकन (रिव्ह्यू) वा दुरुस्ती अर्ज दाखल झाला असेल किंवा वरिष्ठ न्यायिक यंत्रणेने विशिष्ट आदेश दिले असतील, अशा प्रकरणांची सुनावणी आता प्राधान्यक्रमाने घेण्याचा निर्णय ‘महारेरा’ने घेतला

मोतीलाल नगरचा पुनर्विकास अदानीकडूनच राज्य सरकारची निविदेस मान्यता

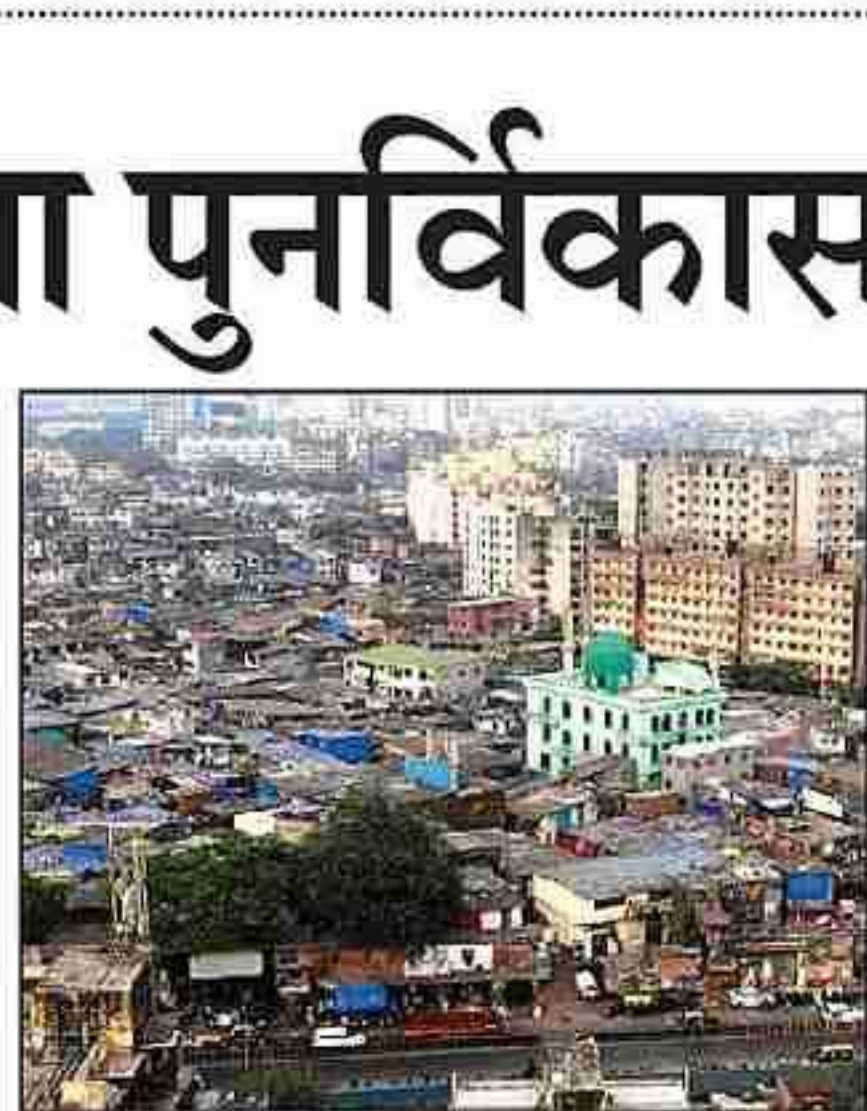
लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : गोरगाव पश्चिम येथील मोतीलाल नगरचा पुनर्विकास अदानी समूहाच्याच माध्यमातून होणार यावर अखेर सोमवारी शिक्कामोर्तब झाले. पुनर्विकासाच्या निविदेला राज्य सरकारने मान्यता देत निविदा अंतिम केली आहे. त्यानुसार अदानी समूहाला निविदा देण्यात आली असून लवकरच मुंबई मंडळाकडून अदानी समूहाला आशयपत्र (एलओआय) दिले जाणार आहे.



आहे. यासंबंधीची मार्गदर्शक तत्त्वेही जाहीर करण्यात आली. बांधकाम व्यवसायात पारदर्शकता आणत विकासकांकडून ग्राहकांची होणारी फसवणूक रोखण्यासाठी ‘रेरा’ कायदा आणण्यात आला आहे. तर महाराष्ट्रात ‘महारेरा’च्या माध्यमातून ‘रेरा’ कायद्याची

अंमलबजावणी होते. त्यानुसार महारेराकडे मोठ्या संख्येने विकासकांविरोधात तक्रारी दाखल होतात. या तक्रारींची संख्या खूप मोठी असल्याने अनेकदा सुनावणी होऊन न्याय होण्यास काहीसा विलंब होतो. त्यातही तक्रारींच्या ज्येष्ठता क्रमानुसार अर्थात जशा



ठरली. तांत्रिक निविदा खुल्या झाल्यानंतर मुंबई मंडळाला आर्थिक निविदा २०२१ पासून मार्च २०२५ पर्यंत खुल्या करता आल्या नाहीत. मोतीलाल नगर पुनर्विकासाचे प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने निविदा खुल्या करता येत नव्हत्या. पण अखेर

शौचालयांअभावी प्रवाशांची परवड

उच्च न्यायालयाची राज्य सरकारला नोटीस; भूमिका स्पष्ट करण्याचे आदेश

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : राज्यातील सर्व महामार्गांवरील सार्वजनिक शौचालयांच्या अभावाचा आणि त्यामुळे प्रवाशांना त्यातही महिला प्रवाशांना सहन कराव्या लागणाऱ्या त्रासाचा मुद्दा जनहित याचिकेद्वारे सोमवारी उच्च न्यायालयात उपस्थित करण्यात आला. न्यायालयानेही या याचिकेची दखल घेऊन राज्य सरकारच्या सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पीडब्ल्यूडी) आणि राज्यातील प्रमुख द्रुतगती महामार्गांचे व्यवस्थापन करणाऱ्या महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाला (एमएसआरडीसी) नोटीस बजावली व याचिकेवर भूमिका स्पष्ट करण्याचे आदेश दिले,

राज्यातील बहुतेक महामार्गांवर शौचालये नाहीत. परिणामी लांबचा प्रवास करताना नागरिकांची परवड होते. त्यामुळे, महामार्गांवर विशिष्ट अंतरावर शौचालये बांधण्याची आणि ती सुस्थितीत ठेवण्याचे आदेश देण्याची मागणी वकील रूजू ठक्कर यांनी जनहित याचिकेद्वारे केली आहे. मुख्य न्यायमूर्ती आलोक आराधे आणि न्यायमूर्ती मकरंद कर्णिक यांच्या खंडपीठापुढे ही याचिका सोमवारी प्रथमच सुनावणीसाठी आली. त्यावेळी,

राज्यातील सर्वच महामार्गांवर शौचालये नसणे हे प्रवाशांचे, विशेषतः महिला, मुले आणि वृद्ध प्रवाशांचे आरोग्य धोक्यात घालण्यासारखे आहे. त्यांच्या मूलभूत स्वच्छता सुविधा मिळण्याच्या अधिकाराचे उल्लंघन

राज्यातील महामार्गांवर ४०० शौचालये बांधण्याचे धोरण २०२८ मध्ये आखण्यात आले होते. तथापि, सरकारच्या उदासीन व निष्क्रिय भूमिकेमुळे हे धोरण अद्यापही कागदावरच आहे, असा दावा याचिकाकर्त्यांनी केला. मूलभूत स्वच्छता, त्यासाठी पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देणे त्याची देखभाल करणे यात राज्य सरकार अपयशी ठरले असून हे नागरिकांच्या मूलभूत अधिकारांचे उल्लंघन असल्याचे याचिकेत म्हटले आहे. महामार्गांवर स्वच्छ शौचालये आणि त्याच्याशी संबंधित सुविधांचा अभाव आहे. त्यामुळे निर्माण होणाऱ्या अस्वच्छतेमुळे महिलांसह अन्य प्रवाशांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे, असा दावाही याचिकाकर्त्यांनी केला आहे.

आहे, असे ठक्कर यांनी न्यायालयाला सांगितले. ठक्कर यांचे शोडक्यात म्हणणे ऐकल्यानंतर न्यायालयाने प्रतिवाद्यांना नोटीस बजावून उत्तर दाखल करण्यास सांगितले.

एमएसआरडीसी आणि पीडब्ल्यूडीकडून माहिती अधिकाऱात मिळालेल्या उत्तरांनुसार अनेक शौचालयांमध्ये सॅनिटरी नॅपकिन यंत्र, डाबपर बदलण्याचे ठिकाण आणि नर्सिंग रूमसारख्या आवश्यक सुविधांचा अभाव असल्याचे म्हटले आहे. या शौचालयांची सफाई करण्यासाठी कर्मचारी ठेवण्यात आल्याचा उल्लेख केला असला तरी माहिती अधिकाऱांतर्गत मिळालेल्या माहितीत त्याबाबत कोणतेही स्पष्टीकरण नाही. मुळात राज्य महामार्ग कायद्यानुसार महामार्गांवर पायाभूत सुविधांसह

स्वच्छ शौचालयांसारख्या मूलभूत सार्वजनिक सुविधा पुरवण्यास राज्य सरकार आणि एमएसआरडीसी कार्यदेशीररित्या बांधील आहे. तसेच, कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याच्या यंत्रणेच्या अभावामुळे उघड्यावर कचरा टाकला जातो आणि पर्यावरणाला धोका निर्माण होतो, असा दावाही याचिकेत करण्यात आला आहे. त्यामुळे, शासनाच्या २०१८ च्या धोरणानुसार महामार्गांवर शौचालये बांधण्यात यावीत, त्यांची नियमित देखभाल करण्यात यावी, सॅनिटरी पॅड व्हेडिंग मशीन आणि इन्सिन्रेटर बसवण्यात यावे. त्याचप्रमाणे, प्रवाशांसाठी तक्रार निवारण यंत्रणा सुरू करण्याचे आदेश राज्य सरकार आणि एमएसआरडीसीला देण्याची मागणीही याचिकेत करण्यात आली आहे.



● स्थानकात विक्री केल्या जाणाऱ्या प्रत्येक वस्तूचे वजन शासनाकडून ठरवून देण्यात आले आहे. त्यानुसार १५०/१८० मिलि. वहा देणे बंधनकारक आहे.

आणि त्या अंतर्गत नियमांनुसार व्यापारी तसेच औद्योगिक आस्थापनांकडे वापरात असलेली वजने, मापे यांची पडताळणी

मुंबई

डॉक्टरांचे प्रमाणपत्र बंधनकारक

तक्रारदारास जीवघेणा आजार असेल आणि त्यांनी तज्ज्ञ डॉक्टरांचे प्रमाणपत्र सादर

केल्यास त्यांच्या प्रकरणावर प्राधान्यक्रमाने सुनावणी घेतली जाणार आहे. याशिवाय इतर सर्व तक्रारीबाबतही पूरक आणि यथोचित कागदपत्रांसह तक्रार दाखल करावी लागेल. त्याशिवाय याबाबतची विनंती मान्य केली जाणार नाही, असेही महारेराने मार्गदर्शक तत्त्वात स्पष्ट केले आहे.

तक्रारी दाखल होतात त्या क्रमाने तक्रारींची सुनावणी होते. त्यामुळे तक्रारींचे निवारण होण्यासाठी बराच

आशयपत्र दिल्यानंतर करार..

राज्य सरकारने या प्रस्तावास म्हणजे अदानीच्या निविदेस मान्यता दिल्याची माहिती मुंबई मंडळाचे मुख्य अधिकारी मिलिंद बोरीकर यांनी दिली. निविदा अंतिम झाल्याने, त्यास राज्य सरकारची मान्यता मिळाल्याने आता लवकरच अदानी समूहाला आशयपत्र देण्यात येईल असेही बोरीकर यांनी सांगितले. आशयपत्र दिल्यानंतर मुंबई मंडळ आणि अदानी समूह यांच्यात करार होईल आणि त्यानंतर कायदेशि जारी केले जातील, असे ते म्हणाले.

मार्चमध्ये न्यायालयाने निविदा खुल्या करण्याचा मार्ग मोकळा केला आणि मुंबई मंडळाने आर्थिक निविदा खुल्या केल्या. या निविदेत अदानी समूहाने अखेर बाजी मारली. निविदेतील अटीनुसार एकूण क्षेत्राच्या १३.२९ टक्के क्षेत्रापेक्षा अधिक क्षेत्रावर

मार्चमध्ये न्यायालयाने निविदा खुल्या करण्याचा मार्ग मोकळा केला आणि मुंबई मंडळाने आर्थिक निविदा खुल्या केल्या. या निविदेत अदानी समूहाने अखेर बाजी मारली. निविदेतील अटीनुसार एकूण क्षेत्राच्या १३.२९ टक्के क्षेत्रापेक्षा अधिक क्षेत्रावर

लोकसत्ता खास प्रतिनिधी

मुंबई : मुंबईचे पोलीस आयुक्त विवेक फणसळकर ३० एप्रिल रोजी निवृत्त होणार आहेत. भारतीय पोलीस सेवेच्या १९८९ तुकडीचे अधिकारी असलेल्या फणसळकर यांच्यानंतर मुंबईचे पुढील पोलीस आयुक्त कोण, याची चर्चा सुरू झाली आहे. सदानंद दाते, संजयकुमार वर्मा, रितेश कुमार, महिला पोलीस अधिकारी अर्चना त्यागी या वरिष्ठ अधिकारी यांच्या नावावर सध्या चर्चा सुरू आहे. याशिवाय मुंबईचे विशेष पोलीस



आयुक्त देवेन भारती यांच्याकडेही या पदाची धुरा दिली जाऊ शकते. विवेक फणसळकर यांनी ३० जून २०२२ मध्ये मुंबई पोलीस आयुक्तपदाची धुरा स्वीकारली होती. त्यांचा कार्यकाळ वाढवण्याची शक्यता धूसर असल्यामुळे ३० एप्रिलला ते निवृत्त होत आहेत. त्यांच्या निवृत्तीनंतर सदानंद दाते व संजयकुमार वर्मा दोघेही १९९० च्या तुकडीचे अधिकारी आहेत. फणसळकर यांच्यानंतर दाते व वर्मा वरिष्ठ अधिकारी आहेत. परंतु राष्ट्रीय तपास यंत्रणेत (एनआयए) सध्या महत्त्वाच्या प्रकरणांचा तपास

केली जाते. ठाणे जिल्ह्यातील कल्याण, ठाणे; पालघर जिल्ह्यातील वसई; रायगड जिल्ह्यातील पनवेल, कर्जत;

समृद्धी महामार्गावर नवे औद्योगिक केंद्र

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : समृद्धी महामार्गावरील कल्याण- आमणे-भिवंडी क्षेत्राचा मुंबईतील वांद्रे- कुर्ला संकुलाच्या धर्तीवर विकास करण्यात येणार असून या परिसरात नवे औद्योगिक केंद्र उभारिले जाणार आहे. या रस्त्याचे काम पूर्ण होईपर्यंत या भागातून होणारी वाहतूक लक्षात घेता जवाहरलाल नेहरू बंदर आणि अहमदाबादकडे जाणाऱ्या मार्गासाठी पर्याय शोधण्याचे आदेश उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी सोमवारी येथे दिले.

सट्याडी अतिथिगृह येथे शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली समृद्धी महामार्गावरील आमने नोड कामाचा आढावा बैठक पार पडली. शिक्षणमंत्री दादा भुसे, मृद व जलसंधारणमंत्री संजय राठोड, सार्वजनिक बांधकाम राज्यमंत्री मेघना बोर्डीकर, उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव नवीन सोना, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक अनिल गायकवाड आदी या वेळी उपस्थित होते.

ठाणे, रायगड, पालघर या भागाला आमने नोड जोडला जाणार असून भविष्यातील औद्योगिक क्षेत्र म्हणून ते विकसित होणार आहे. या भागाचे विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून एमएसआरडीची नियुक्ती करण्यात आली आहे. आमने नोड १० हजार ७९१ हेक्टर क्षेत्र असून त्या ठिकाणी इंडस्ट्री पार्क, लॉजिस्टिक हब, कृषी हब, फूड प्रोसेसिंग पार्क आदी विकासकामे प्रस्तावित आहेत. आमने नोडमुळे भविष्यातील वाढणारी वाहतूक



सुरू असल्यामुळे दाते यांची मुंबई पोलीस आयुक्तपदी नियुक्ती होण्याची शक्यता कमी आहे. दुसरीकडे वर्मा यांना गेल्या वर्षी झालेल्या विधानसभा निवडणुकीच्या काळात निवडणूक आयोगाच्या आदेशानंतर पोलीस महासंचालकपदी नियुक्ती करण्यात आली होती. पण त्यांची या पदावर नियुक्ती होण्याची शक्यताही फार कमी दिसत आहे. त्यांच्यानंतर रितेश

कुमार, अमिताभ गुप्ता व संजीवकुमार सिंघल हे १९९२च्या तुकडीचे अधिकारीही या शर्यतीत आहेत. या तिघांमध्ये रितेश कुमार बाजी मारू शकतात. याशिवाय सरकारला या पदावर महिला अधिकाऱ्याची नियुक्ती करायची असेल तर १९९३ तुकडीच्या अर्चना त्यागी हा एकमेव पर्याय आहे. त्याचप्रमाणे विशेष पोलीस आयुक्त देवेन भारती यांच्या नावाचाही विचार होऊ शकतो. फणसळकर यांच्या निवृत्तीपर्यंत मुंबई पोलीस आयुक्तपदाच्या नियुक्तीबाबत कोणताही निर्णय झाला नाही, तर अतिरिक्त कार्यभार देवेन भारती यांना सुपूर्द केला जाऊ शकतो.

नवी मुंबईत अमली पदार्थविरोधी विशेष तपास पथकची स्थापना केली आहे. या पथकाने खाद्यधरा पोलीस ठाण्यातील दोन कर्मचाऱ्यांना चौकशीसाठी ताब्यात घेतले आहे. नवी मुंबई पोलीस नशामुक्ती अभियान अनेक वर्षांपासून राबवत आहेत. सुमारे दोन महिन्यांपूर्वी एनसीबीने केलेल्या कारवाईत नवी मुंबईतील नवीनचिचकर यांचे नाव समोर आले. या प्रकरणी त्याचे वडील गुरुनाथ यांनाही एनसीबीच्या चौकशीला सामोरे जावे लागले होते. त्या मनस्तापातून त्यांनी गुरुवारी डोक्यात गोळी झाडून आत्महत्या केली होती. या घटनेनंतर तपास यंत्रणा सतर्क झाल्या आहेत.

तत्कालीन पोलीस आयुक्त संजीव कुमार यांनी नशामुक्त नवी मुंबई हा उपक्रम हाती घेतला. विद्यमान आयुक्त मिलिंद भारंबे यांनी अधिक कार्यक्षमपणे उपक्रम राबवण्यासाठी पावले उचलली. सुमारे दोन महिन्यांपूर्वी एनसीबीने कोट्यवधी रुपयांचा अमली पदार्थ साठा जप्त केला. यात देशभरातून अनेकांना अटक करण्यात आली होती. याच कारवाईत नवी मुंबईतील प्रतिष्ठित बांधकाम व्यावसायिक गुरुनाथ चिचकर यांचा मुलगा नवीन चिचकर याचेही नाव समोर आले होते. या प्रकरणी गुरुनाथ चिचकर यांनी आत्महत्या केल्यानंतर आयुक्त मिलिंद भारंबे यांनी विशेष तपास पथक स्थापन केले. या पथकाने गेल्या दोन दिवसांच्या तपासात खाद्यधरा पोलीस ठाण्यात कार्यरत असलेल्या दोन कर्मचाऱ्यांना चौकशीसाठी ताब्यात घेतल्याचे कळते.

कोकणातील वंदे भारत, तेजस एक्सप्रेस पावसाळ्यातही धावणार

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : रेल्वे प्रशासनाने त्यांची आगाऊ आरक्षण प्रणाली अद्ययावत करून, वंदे भारत, तेजस एक्सप्रेस

रेल्वेगाड्यांचे तिकीट उपलब्ध केले आहे. त्यामुळे कोकणातील प्रवाशांना मोठा दिलासा मिळाला आहे.

कालावधी ६० दिवस केला आहे.
त्यामुळे कोणत्याही गाडीचे आगाऊ
तिकीट ६० दिवसांच्या
कालावधीमध्ये काढता येते. परंतु,
कोकणातील वंदे भारत, तेजस

एक्सप्रेस आणि एलटीटी-मडगाव गाड्यांचे १५ जूननंतरचे तिकीट प्रवाशांना मिळत नव्हते. त्यामुळे या गाड्या पावसाळ्यात धावणार की नाहीत, असा प्रश्न पडला होता.

याबाबत 'लोकसत्ता'ने 'वंदे भारत, तेजस एक्सप्रेसला ब्रेक?' असे वृत्त प्रकाशित करून प्रवाशांना होणाऱ्या त्रासाला वाचा फोडली. त्यानंतर मध्य आणि कोकण रेल्वे

प्रशासनाने सुविधा उपलब्ध करून दिली. त्यामुळे प्रवाशांना वंदे भारत, तेजस एक्सप्रेस आणि एलटीटी-मडगाव रेल्वेगाड्यांचा प्रवास पावसाळ्यातही करता येणार आहे.

भायखळ्यातील
बेकरीला
भीषण आग

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : भायखळा येथील मातीशाह लेन येथील सुपर बेकरीमध्ये सोमवारी सायंकाळी साडेपाचच्या सुमारास अचानक आग लागली. या भीषण दुर्घटनेत बेकरी मालक, त्यांचा मुलगा आणि कामगार असे मिळून एकूण चारजण होरपळले. सद्यस्थितीत जखमींवर रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत.

भायखळ्यात सुपर बेकरीत
 सोमवारी सायंकाळी
 स्वयंपाकाच्या सिलिंडरमधून
 गॅस गळती सुरु झाली. संबंधित
 बाब दुकानातील कामगारांच्या
 पटकन लक्षात आली नाही.
 गॅसगळती होताच बेकरीत
 आगीचा भडका उसळला.
 दुर्घटनेची माहिती मिळताच
 अग्निशमन दलाचे जवान
 तात्काळ घटनास्थळी दाखल
 झाले आणि त्यांनी मदतकार्य
 हाती घेतले. आग आग
 धुरामुळे अग्निशमन दलाच्या
 जवानांना आग नियंत्रणात
 आणण्यात अडचणी येत होत्या.
 अग्नि जयेश परेख (४६),
 जुबेर सिखी (२५), जावेद
 मोहम्मद (२३), शारीअर रैसी
 (३६) हे चारजण जखमी झाले.
 अग्निशमन दलाच्या जवानांनी
 काढलेल्या व्यक्तींना बाहेर
 काढून उपचारासाठी नजीकच्या
 मसीना रुग्णालयात दाखल
 केले. शर्थीचे प्रयत्न करून ६
 वाजून ४० मिनितांनी आग
 विजवण्यात अग्निशमन दलाच्या
 जवानांना यश आले.



बैंकिंग कदा सहजतने

रिवॉईईसड खरेदी कदा



सेंट्रल बैंक ऑफ इंडिया
सेंट्रल बैंक ऑफ इंडिया
Central Bank of India

1911 से आपके लिए "केन्द्रित" "CENTRAL" TO YOU SINCE 1911



करो वसाको
केरो वसाको

एम्पलायमेंट गुंतवणूक कदा

आत्मविश्वासाने विमा उतरवा

आपल्या सुरक्षिततेसाठी, फक्त येथूनच Cent eez ऐप डाऊनलोड करा.




अज्ञात लिक्सवर क्लिक करू नका किंवा कॉन्टॅक्ट किंवा कोणत्याही अविश्वसनीय स्त्रोतावरून APK फाईलस डाऊनलोड करू नका.

डेबिट/क्रेडिट कार्ड मीमाही, पिन क्रयादी तारखी वैयक्तिक माहिती शिअर करू नका.

दिनांक 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या तिमाही आणि वार्षिक लेखापरीक्षित स्टॅंडअलोन आणि एकत्रित आर्थिक परिणाम

(रु. लाखामध्ये)

क्र.	तपशील	स्टॅंडअलोन					एकत्रित				
		समाप्त तिमाही			समाप्त वर्ष		समाप्त तिमाही			समाप्त वर्ष	
		31.03.2025 लेखापरीक्षित	31.12.2024 अलेखापरीक्षित	31.03.2024 लेखापरीक्षित	31.03.2025 लेखापरीक्षित	31.03.2024 लेखापरीक्षित	31.03.2025 लेखापरीक्षित	31.12.2024 अलेखापरीक्षित	31.03.2024 लेखापरीक्षित	31.03.2025 लेखापरीक्षित	31.03.2024 लेखापरीक्षित
1	एकूण परिचालन उत्पन्न	10,43,256	9,73,864	9,69,874	39,52,044	35,43,351	10,47,605	9,77,425	9,73,430	39,66,795	35,56,198
2	या कालावधीसाठी निव्वळ नफा / (तोटा) (कर-पूर्व, विशेष तथा/ किंवा असाधारण वस्तू पूर्व)	1,15,847	1,40,667	1,35,626	4,93,427	4,05,338	1,23,314	1,41,289	1,36,697	5,09,448	4,18,152
3	या कालावधीसाठी कर-पूर्व निव्वळ लाभ / (तोटा) (विशेष तथा/ किंवा असाधारण वस्तूच्या पश्चात)	1,15,847	1,40,667	1,35,626	4,93,427	4,05,338	1,23,314	1,41,289	1,36,697	5,09,448	4,18,152
4	या कालावधीसाठी कर-पश्चात निव्वळ लाभ / (तोटा) (विशेष तथा/ किंवा असाधारण वस्तूच्या पश्चात)	1,03,355	95,893	80,734	3,78,526	2,54,906	1,10,458	96,338	81,629	3,93,421	2,66,768
5	कालावधीसाठी एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न संदर्भ [या कालावधीसाठी नफा / (तोटा) (करानंतर) आणि इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न (करानंतर)]										
				संदर्भ सूचना 3						संदर्भ सूचना 3	
6	भरलेला इक्विटी शेयर निधी (दर्शनी मूल्य रु. 10/- प्रति शेयर)	9,05,140	8,68,094	8,68,094	9,05,140	8,68,094	9,05,140	8,68,094	8,68,094	9,05,140	8,68,094
7	राखीव निधी (पुनर्मुल्यांकन राखीव निधी सोडून)	-	-	-	23,53,305	19,38,231	-	-	-	23,90,844	19,60,875
8	प्रतिभूति प्रीमियम खाते	8,59,617	7,46,663	7,46,663	8,59,617	7,46,663	8,59,617	7,46,663	7,46,663	8,59,617	7,46,663
9	निव्वळ मूल्य	32,57,454	29,98,259	28,05,333	32,57,454	28,05,333	32,94,104	30,27,806	28,27,089	32,94,104	28,27,089
10	चुक्रता ऋण पूंजी/बकाया ऋण (%)	9.28%	7.35%	15.15%	9.26%	15.15%	9.17%	7.29%	14.99%	9.17%	14.99%
11	धकबाकी विमोचन प्राधान्य शेरअंश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	कर्ज इक्विटी गुणोत्तर	0.16	0.19	0.26	0.16	0.26	0.16	0.19	0.27	0.16	0.27
13	प्रति शेयर आय (₹ 10/- प्रति) (वार्षिकीकृत नाही) (चालू आणि बंद केलेल्या केल्यानंतर ऑपरेशन्ससाठी)	1.19	1.10	0.93	4.36	2.94	1.27	1.11	0.94	4.53	3.07
	1. मूळ										
	2. डायल्यूटेड	1.19	1.10	0.93	4.36	2.94	1.27	1.11	0.94	4.53	3.07
14	पांडवल विमोचन राखीव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	डिबेंचर मोचन आखित निधि	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	कर्ज सेवा व्याप्ती अनुपात										
17	व्याज सेवा व्याप्ती अनुपात										
				लागू नाही						लागू नाही	

सूचना 1: वरील विवरण सेबी (सूची आणि इतर प्रकटीकरण

Amul

अमूल खीर

परंपरेचा स्वाद,
घराच्या आठवणीची साद.

नवीन

400g
₹ 50*

85g
₹ 15*

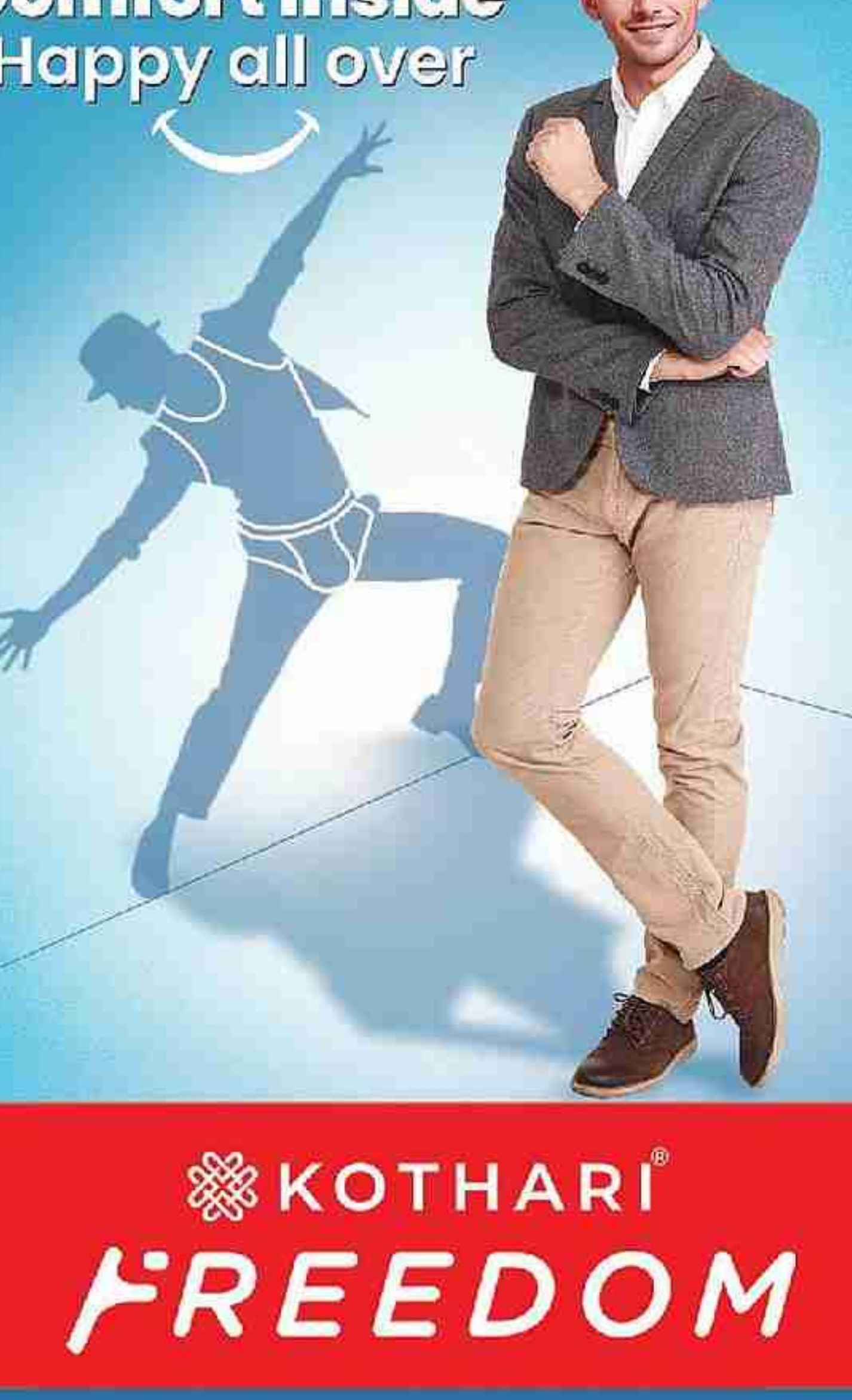
180g
₹ 25*

Amul Kheer

Amul Kheer

Amul Kheer

*MRP (incl. of all taxes). Conditions apply.



**Comfort inside
Happy all over**

**KOTHARI®
FREEDOM**

Kothari Hosiery Factory Private Limited
29, Strand Road, Mohta House 2nd Floor, Kolkata 700001
P 84208 26999 www.kotharihosiery.com

This image is artificially created and does not have any physical resemblance with anyone.



नरेंद्र मोदी
प्रधानमंत्री




महाराष्ट्र शासन



देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री



तुमच्या प्रगतीची गोष्ट महाराष्ट्रात सुरू होते!



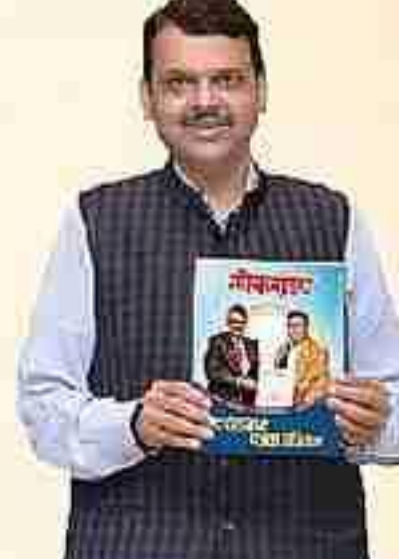
**MAGNETIC
MAHARASHTRA**



ई-बिडिंगमध्ये सहभागी व्हा, उद्याचे नेतृत्व करा!

- वाटप करण्यात आलेले **भूखंड - ६५४ (२३० एकर)**(गेल्या तीन महिन्यात)
- सुमारे **१२०१ एकर जमीन** प्राधान्य / महत्वाच्या क्षेत्रांसाठी उद्योगांना वाटपासाठी उपलब्ध

एमआयडीसीने ई-बिडिंगद्वारे भूखंड वाटपासाठी जाहिरात प्रसिद्ध केली आहे
आपले भूखंड निश्चित करा आणि महाराष्ट्राच्या गतिमान औद्योगिक क्षेत्रात तुमचा व्यवसाय वाढवा



देवेंद्र फडणवीस
मुख्यमंत्री



एकनाथ शिंदे
उपमुख्यमंत्री



अजित पवार
उपमुख्यमंत्री



उदय सामंत
मंत्री, उद्योग

<https://mahatenders.gov.in/nicgep/app>

www.midcindia.org

gmland@midcindia.org









KESARI
SELECT

MELBOURNE
AUSTRALIA

MELBOURNE, VICTORIA
Every Bit Different

Twelve Apostles, Great Ocean Road

आपल्या मेलबर्न, व्हिक्टोरिया हॉलिडेचे आत्ताच बुकिंग करा!

कस्टमाईज्ड हॉलिडेज अमेझिंग मेलबर्न - सेल्फ ड्राइव्ह 8 दिवस / 7 रात्री मेलबर्न, अपोलो बे, ग्रेट ओशन रोड, एंग्लिसी, वॉर्नमबूल, ग्रॅम्पिअन्स किंमत प्रति व्यक्ती ₹ 97,990* पासून सुरू	टोल फ्री : 1800 266 9080 मॅजेस्टिक मेलबर्न-सीट इन कोच 6 दिवस / 5 रात्री मेलबर्न, फिलिप आयलँड, यारा व्हॅली ग्रेट ओशन रोड, किंमत प्रति व्यक्ती ₹ 1,02,000* पासून सुरू
ग्रुप टूर्स A1 अफोर्डेबल ऑस्ट्रेलिया 7 दिवस / 6 रात्री मेलबर्न आणि बरेच काही सर्व समाविष्ट किंमत प्रति व्यक्ती ₹ 2,45,000* पासून सुरू डिपार्टर्स: 12 सप्टेंबर, 24 ऑक्टोबर, 7 नोव्हेंबर 2025	टोल फ्री : 1800 266 1100 AA ऑस्ट्रेलियन एस्कपे 11 दिवस / 10 रात्री मेलबर्न आणि बरेच काही सर्व समाविष्ट किंमत प्रति व्यक्ती ₹ 3,60,000* पासून सुरू डिपार्टर्स: 10 सप्टेंबर, 8 & 25 ऑक्टोबर, 11 डिसेंबर 2025

8657758850 • www.kesariselect.com • holiday@kesariselect.in • www.kesari.in

A division of
KESARI

महत्वाची सूचना : बर नमुद कोलेले दद एकर प्रवास करणाऱ्या किमान 2 प्रौढांसाठी व दुहेरी सामायिकरण तत्वावर (twin sharing basis) प्रति व्यक्ती पासून सुरू होत आहेत. कस्टमाईज्ड पॅकेजमध्ये केवळ हॉटेल, ट्रान्सफर्स आणि प्रेक्षणीय स्थळांचा समावेश आहे. कस्टमाईज्ड पॅकेजसाठी प्रवास वेधता 30 सप्टेंबर '25 पर्यंतच आहे. बुकिंगच्या वेळी प्रचलित विनिमय दर मोजला जाईल. ROE ची गणना 1 AUD = ₹ 54. *अटी लागू.

लोकमानस

loksatta@expressindia.com

विवेकशून्यता विनाशाकडे नेते

‘**जाहल्या काही** चुका...’ हा अग्रलेख (२८ एप्रिल) वाचला. धर्मावर आधारलेली राष्ट्र लयाला गेल्याची उदाहरणे इतिहास देतो. घटनाकारांनी भारताला हिंदू राष्ट्र घोषित केले नाही. भारतातील मुस्लीम हे पाकिस्तानातील हिंदूपेक्षा अधिक सुरक्षित आहेत. विविधतेत एकता हे भारताचे वैशिष्ट्य आहे.

पाकिस्तानात लोकशाही नावालाच असून लष्करशहा आणि मुल्लामौलवी सत्तेचे दोर आळीपाळीने ओढत असतात. भारतात सत्ताधारी आणि विरोधक यांच्यात संतुलन असल्याने कोणतेही टोकाचे निर्णय होत नाहीत. बहुसंख्य भारतीय नागरिक मध्यममार्गी असून ते कडव्या डाव्या किंवा जहाल उजव्या विचारांच्या आहारी जात नाहीत. सामान्य नागरिकांच्या समंजसपणामुळे देशातील लोकशाही टिकून आहे. भारताने विसाव्या शतकात अमेरिका विरुद्ध सोव्हिएत युनियन शीतयुद्धात स्वीकारलेले अलिप्तवादाचे धोरण एकविसाव्या शतकात अमेरिका-चीन यांच्यातील व्यापार संघर्षातही उपयोगी पडताना दिसते. पाकिस्तान विसाव्या शतकात अमेरिकेच्या कडूपी लागला आणि आता पाकिस्तानवर चीनची सावली गडद होताना दिसते. विवेकशून्यता पाकिस्तानला विनाशाच्या वाटेकडे घेऊन चालली आहे.

■ **डॉ. वि. हे. इनामदार**, भूगाव (पुणे)

मोदी केवळ ‘यशाचेच धनी’?

‘**पहलगाममुळे प्रतिमासंवर्धनाचीही** कोंडी ?’ हा महेश सरलष्कर यांचा ‘लाल किल्ला’ सदरातील लेख (२८ एप्रिल) वाचला. पहलगाम येथील नृशंस हल्ल्यानंतर विरोधी पक्ष विनाविलंब भक्कमपणे सरकारच्या पाठीशी उभा राहिला. अभेद्य एकी दर्शवण्यासाठी सर्व पक्षीय बैठकीचे आयोजन करण्यात आले, पण मोदींनी बैठकीला हजर न राहता बिहारच्या दौऱ्यावर जाणे पसंत केले. परिणामी प्रतिमासंवर्धन तर दूरच राहिले पण सुरक्षा व्यवस्थेतील हलगर्जीची अप्रत्यक्ष कबुलीच दिल्यासारखे झाले. बैठकीत सुरक्षेचा विषय येणारच होता आणि तसा तो आलाही. पण अमित शहांना तोफेच्या तोंडी देण्यात आले. अशा वेळी सत्य स्वीकारून धीरोदात्तपणाची साक्ष देता आली असती, पण मोदींच्या स्वभावाला ते कसे मानवेल ? ते पडले फक्त यशाचे धनी ! एरवी मोदी विरोधी पक्षांना किती व कसे मोजतात, वेळेवेळी संसदेत अनुपस्थित राहून संसदीय चर्चेला नगण्य कसे लेखतात, असंवेदनशीलतेचे प्रदर्शन कसे करतात, हे आता जगजाहीर आहे, पण पहलगाम हल्ल्या ही बाब सामान्य नाही याचे त्यांनी भान राखणे गरजेचे होते.

■ **श्रीकृष्ण साठे**, नाशिक

प्रतिमासंवर्धनासाठी प्रचार पुरेसा नाही

‘**पहलगाममुळे प्रतिमासंवर्धनाचीही** कोंडी ?’ हा ‘लाल किल्ला’ सदरातील लेख (२८ एप्रिल) वाचला. पंतप्रधान मोदींचे नेतृत्व जागतिक व्यासपीठावर भारताची भूमिका बळकट करणारे आहे, यात शंका नाही. मात्र, देशांतर्गत घटना, विशेषतः काश्मीर व गणिपूरसारख्या संवेदनशील भागांतील हिंसाचार भारताच्या प्रतिमेला धक्का लावू शकतो. प्रतिमासंवर्धन फक्त बाह्यप्रचाराने साधता येत नाही, ते देशांतर्गत शांतता आणि स्थिरतेनेच टिकते. माझ्या मते, देशाने आंतरराष्ट्रीय स्तरावर ताकद दाखवतानाच अंतर्गत समस्याही गांभीर्याने हाताळल्या पाहिजेत. कारण प्रतिमा ही कृतीतूनच उभी राहते, जाहिरातीतून नाही. त्यामुळे देशातील सर्वसमावेशक विकास, शांतता आणि लोकशाही मूल्ये जोपासणे हेच भारताच्या दीर्घकालीन प्रतिमासंवर्धनाचे खरे शस्त्र ठरेल.

■ **सतीश घुले**, खरवंडी, ता. पाथर्डी (जि. अहिल्यानगर)

ही भारतासाठी धोक्याची घंटा

जाहल्या काही चुका... हे लोकसत्ता संपादकीय (२८ एप्रिल) वाचले. देशाच्या पूर्वसुरींनी जागतिक राजकारणात तटस्थचे, अलिप्ततेचे धोरण यशस्वीपणे राबवले. परंतु विद्यमान राजकीय नेतृत्व- पंतप्रघापांपसून आमदारापर्यंत- मंदिरांमध्ये पूजा-अर्चा, धार्मिक उत्सव, सणसमारंभात जाहीरपणे सहभागी होण्यातच धन्यता मानते. कुंभमेळ्याचे व्रॅण्डिंग हे त्याचेच उदाहरण. त्याच वेळी ते भारत हा बहुधार्मिक देश आहे हेदेखील सोयीस्करपणे विसरते. बहुसंख्यता क्षमाचे सातत्याने तुष्टीकरण करणे भारतासारख्या धर्मनिरपेक्ष देशासाठी धोक्याची घंटा ठरू शकते.

■ **विवेक चव्हाण**, शहापूर (ठाणे)

बिहारमधील सभा एवढी अपरिहार्य?

‘**पहलगाममुळे प्रतिमासंवर्धनाचीही** कोंडी ?’ हा ‘लाल किल्ला’ सदरातील महेश सरलष्कर यांचा लेख वाचला. पंतप्रधान सौदी अरेबियाचा अर्धवट दौरा सोडून आल्यानंतर तात्काळ काश्मीरचा दौरा करतील. अशी अपेक्षा होती. ‘मेलेल्याच्या टाळूवरचे लोणी खाणे’ अशी म्हण आपल्याकडे प्रचलित आहे.

काश्मीरमध्ये हत्याकांड झाल्यानंतर बिहारमध्ये सभा घेऊन आगामी निवडणुकीत यश मिळविण्याचे प्रयत्न झाले. या सभेत उच्चारलेले ‘पृथ्वीच्या अंतापर्यंत दहशतवादी शोधून काढू’ हे वाक्य आत्मविश्वास नसल्याचे दर्शविते. सर्वपक्षीय बैठकीला उपस्थित नसणे म्हणजे आपण सवपिक्षा मोठे आहोत, असे दाखविणे होय. पठारावर एकही पोलीस किंवा सुरक्षारक्षक नव्हता ही गोष्ट सर्व भारतीयांच्या लक्षात आली. एवढे लोक तिथे जात असताना जागोजागी तपासणी होत होती. तर मग पठारावर सुरक्षारक्षक का नव्हते ? बिहारमधील सभेची घाई का झाली होती ? पुण्यात चिखल असल्यामुळे सभा रद्द करणारे पंतप्रधान काश्मीरमध्ये दहशतवादी हल्ला झाल्यानंतर बिहारची सभा का रद्द करू शकले नाहीत ? राष्ट्रीय दुखवटा का जाहीर केला नाही ?

■ **युगानंद साळवे**, पुणे

पंतप्रधान काश्मीरला का गेले नाहीत?

‘**पहलगाममुळे प्रतिमासंवर्धनाचीही** कोंडी ?’ हा लेख वाचला. यापूर्वी दोन वेळा अमेरिकेच्या राजकारण्यांनी भारताला भेट दिली असताना काश्मिरात अतिरेकी हल्ले झाल्याचा इतिहास असूनही इतकी बेपिकिरी सरकार व संरक्षण यंत्रणा कशी दाखवू शकतात ? दोन हजार पर्यटक हजर असलेल्या जागी सुरक्षा अस्सू नये, हे संतापजनक आहे. १९ एप्रिलला पंतप्रधान काश्मीर दौऱ्यावर जाणार होते परंतु खराब हवामानामुळे तो दौरा रद्द झाल्याचे सांगितले जाते, हेही संशयास्पद वाटते. पंतप्रधानांनी काश्मीरमध्ये जाऊन स्थानिकांना नैतिक वळ दिले असत तरी बरे झाले असते. ‘मम की बात’ करणारेवजी एक पत्रकार परिषद घेऊन पाकिस्तानला चार खडे बोल सुनवले असते, तर बरे झाले असते.

■ **अशोक आचरेकर**, मुलुंड (मुंबई)

मुघलांना वगळल्यास गोंधळच वाढेल

‘**एनसीईआरटीच्या पुस्तकातून** मुघल हद्दपार’ ही बातमी (लोकसत्ता- २८ एप्रिल) वाचली. हा सरकारचा अनाकलनीय निर्णयांपैकी एक निर्णय म्हणावा लागेल. भारतात मुघल कधी आलेच नव्हते, असे या पिढीच्या मनावर ठसवणे, हा यामाचा उद्देश आहे का ? यातून गोंधळच वाढेल. केवळ धार्मिक दृष्टिकोनातून पवित्र जागा आणि तीर्थक्षेत्रांची माहिती समाविष्ट करून सर्वांना इतिहास समजावता येईल, अशी सरकारी धारणा दिसते. उलट मुघल आले होते आणि त्यांना यशस्वी प्रतिकार करून थोपवणारे भारतीय राजेही त्या काळात होते हे सविस्तर दाखविल्याने पुढच्या पिढीला भारत कसा घडत गेला हे समजेल. या पिढीला प्राचीन, मध्ययुगीन भारताचे चित्र यथार्थपणे समजावता येईल. त्यामुळे मुघलांना पुस्तकातून हद्दपार करण्याचा निर्णय इतिहासाची मोडतोड करणारा आहे.

■ **अशोक साळवे**, मालाड (मुंबई)

हे ‘आयजीच्या ज्वािवर बायजी उदार’!

‘**कृषीपंपांच्या ७५** हजार कोटी रुपयांच्या थकबाकीवर पाणी !’ ही बातमी (लोकसत्ता- २८ एप्रिल) वाचली. सामान्यपणे कृषीपंप धनदांडग्यांच्या कुळ्यांच्या शेतांवर बसविलेले असतात. त्याची इत्थंभूत चौकशी केली पाहिजे व त्यांच्याकडून पैसे वसूल करून महावितरणला देणे योग्य ठरेल. एवढी मोठी रक्कम माफ करणे हे सामान्य जनतेने दिलेले पैसे शासनाने धनदांडग्यांना देऊन चुचकारण्यासारखे आहे. हे ‘आयजीच्या ज्वािवर बायजी उदार’! असे झाले.

■ **नरेंद्र दीक्षित**

विचार

एकनाथ शिंदे यांच्या जम्मू- काश्मीर दौऱ्याकडे राजकीय चष्म्यातून पाहिले जात आहे. आदिल या स्थानिक व्यक्तीच्या कुटुंबीयांना मदत करून त्यांनी हिंदू-मुस्लीम ऐक्याचा संदेशही दिल्यामुळे काही राजकीय गटांत अस्वस्थता निर्माण झाली आहे, मात्र संकटसमयी मदतीसाठी धाव घेणे, हीच शिवसेनेची कार्यपद्धती आहे...



पहिली बाजू

नरेश म्हस्के

ठाणे मतदारसंघातील शिवसेनेचे खासदार

जम्मू-काश्मिरातील भ्याड इस्लामी दहशतवादी हल्ल्यात मृत्युमुखी पडलेल्या तसेच जखमी झालेल्यांच्या कुटुंबीयांचे सांत्वन करण्यासाठी महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे स्वतः काश्मीरला रवाना झाले. काश्मीरशी शिवसैनिकांचे भावनिक नाते आहे. एकनाथ शिंदेच्या जम्मू - काश्मीर दौऱ्याकडे राजकीय चष्म्यातून पाहणे चुकीचे ठरेल. या दौऱ्याचा अर्थ लावताना शिवसेना या पक्षसंघटनेची पाशवंभूमी, काश्मीरशी असणारे नाते, बाळासाहेब ठाकरेंचै संस्कार आणि हल्ल्यात मृत्युमुखी पडलेल्या आदिल नावाच्या स्थानिक रहिवाशाच्या कुटुंबीयांना त्यांनी केलेली मदत अशा विविध पैलूंचा विचार करावा लागेल.

८० टक्के समाजकारण आणि २० टक्के राजकारण या भूमिकेतून शिवसेना या संघटनेची स्थापना झाली होती. संकटकाळी सर्वसामान्यांची सर्वतोपरी मदत-सेवा करण्याची शिकवण हिंदुहृदयसम्राट शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरेंनी दिली आहे. बाळासाहेबांच्या संस्कारात लहानाचा मोठा झालेला कोणताही शिवसैनिक अशा प्रसंगी घरी स्वस्थ बसू शकत नव्हता. परंतु नव्याने ‘सेक्युलर’ झालेल्या काही विघ्नसंतोषी लोकांना एकनाथ शिंदे साहेबांकडून सुरू झालेले प्रयत्न पाहून पोटशूळ उठला. देशावरील संकटसमयी स्वतः युरोपात पर्यटन करणाऱ्यांच्या प्रवक्त्यांनी शिवसेनेच्या सेवाकार्यावर पातळी सोडून टीका केली.

शिवसेना हा केवळ राजकीय पक्ष नाही तर शिवसेनेची स्थापनाच एक सामाजिक संघटना म्हणून झाली होती. कोणत्याही संकटकाळात प्रत्यक्ष घटनास्थळी उपस्थित राहून सेवाकार्यात सहभाग घेणे हा सामाजिक संघटनेचा स्वभाव असतो. आपत्तीस्थळी स्वतः मदत घेऊन पोहोचणे हा एकनाथ शिंदे यांचा स्वभाव आहे. महाड, इशान्ळावाडी, कोल्हापूरचा पूर अशा सर्वच आपत्तीप्रसंगी एकनाथ शिंदे यांच्या कार्यपद्धतीत एक सातत्य दिसते. दरवेळी ते घटनास्थळी गेले आहेत. पहलगाम हल्ल्यानंतर त्यांनी त्यांच्या

विचार

करा हिमालय लक्ष खडे!

स्वभावाला साजेशी कृती केली. त्यांनी वेगळे काही केले असे नाही. परंतु एकनाथ शिंदे त्यांच्या कृतीमुळे इतरपेक्षा वेगळे ठरले, हे नक्की.

काश्मिरी पंडितांवर अत्याचार झाले, त्यांना जम्मू - काश्मीर सोडून जावे लागले तेव्हा बाळ्यसाहेब ठाकरेंनी काश्मीरमधील हिंदू निर्वासितांसाठी आरक्षणाची तरतूद होईल, याची काळजी घेतली. अमरनाथ यात्रा बंद करण्याची दहशतवाद्यांनी धमकी दिली तेव्हा अमरनाथ यात्रा झाली नाही तर मुंबईतून हजला एकही विमान जाणार नाही, अशी भूमिका बाळासाहेब ठाकरेंनी घेतली होती. तेव्हापासून महाराष्ट्रातील असंख्य शिवसैनिक काश्मीरला जाऊ लागले, अमरनाथ यात्रेत सहभागी होऊ लागले. त्यामागे पर्यटन नव्हे तर देशासाठी भूमिका घेणे हा शिवसैनिकांचा उद्देश असे. बाळासाहेब ठाकरेंनी प्रत्येक शिवसैनिकाला जम्मू- काश्मीरशी जोडले ते कायमचेच.

एकनाथ शिंदे यांनी हल्ल्यात मृत्युमुखी पडलेल्या मराठी बांधवांच्या कुटुंबीयांची भेट घेतली. त्यांनी संवेदना व्यक्त करताना शासकीय पातळीवर सर्वतोपरी मदत करण्याचे आश्वासन दिले. याशिवाय, स्थानिक नागरिकांनाही त्यांनी आधार दिला. सय्यद आदिल या स्थानिक व्यक्तीचाही यात बळी गेला असून त्याच्या नातेवाईकांना शिंदे यांनी पाच लाख रुपयांची आर्थिक मदत जाहीर केली. ज्यामुळे त्यांच्या कुटुंबाला दिलासा मिळाला. त्याचे घर बांधून देण्याचा निर्णय एकनाथ शिंदे यांनी जाहीर केला. काश्मीरमधील दहशतवादी यासीन मलिक याला दिल्लीत बोलवून जेवणाच्या पंक्तीत बसणाऱ्या संजय राऊत यांच्या पक्षाला आदिलच्या कुटुंबीयांना एकनाथ शिंदेंनी केलेल्या मदतीचे महत्त्व कळणार नाही. आमच्यासाठी आदिल महत्त्वाचा आहे यासीन नाही. आम्ही दहशतवाद्यांना गोळी घालू तर देशभक्तांचा सत्कार करू, हा संदेश जगाला देणे गरजेचे होते.

महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांचा जम्मू- काश्मीर दौरा ही केवळ राजकीय कृती नसून, संकटकाळात नेतृत्व आणि मानवतेच्या मूल्यांचा प्रत्यय देणारा एक उत्तम नमुना आहे. काश्मीरमधील दहशतवादी हल्ल्यानंतर तेथील परिस्थिती गंभीर झाली होती. पर्यटक आणि स्थानिक नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले

कुतूहल

कार्बन-१४ कालमापन पद्धती

कार्बन हे मूलद्रव्य सर्व सजीवांच्या शरीरात आढळणाऱ्या जैवरसायनांचा आधारस्तंभ आहे. कार्बनचा अणुक्रमांक आहे सहा. याचा अर्थ कार्बनच्या प्रत्येक अणूच्या केंद्रकात (न्युक्लियस) सहा प्रोटॉन असतात. बहुतेकदा केंद्रकातील न्युट्रॉन्सची संख्याही ६ असते. पण क्वचित काही अणूंमध्ये ती संख्या सात असते आणि अगदी थोड्या अणूंमध्ये ती आठ असते. पण या सर्व अणूंच्या केंद्रकात प्रोटॉन्स मात्र सहाच असतात. त्यामुळे अणूंच्या यादीत हे तिन्ही प्रकारचे अणू सहाव्या स्थानावरच येतात. म्हणून त्यांना कार्बनचे ‘समस्थानिक’ (आयसोटोप) म्हणतात.

ज्या अणूंमध्ये सहा प्रोटॉन आणि सहा न्युट्रॉन असतात त्या अणूंना (६ ६=१२) कार्बन-१२ च्या अणूचा क्षय होऊन त्याचे अणूंमध्ये सात न्युट्रॉन असतात त्या अणूंना (६ ७=१३) कार्बन-१३

म्हणतात, तर आठ न्युट्रॉन असणाऱ्या अणूंना (६ ८=१४) कार्बन-१४ म्हणतात. कार्बन-१२ आणि कार्बन-१३ यांचे अणू स्थिर असतात. मात्र कार्बन-१४ चे अणू अस्थिर असल्याने कार्बन-१४ च्या केंद्रकातून बीटा किरणांचे उत्सर्जन होत राहते. म्हणून कार्बन-१४ ला ‘किरणोत्पारी कार्बन’ असेही म्हणतात. कार्बन-१४ च्या अणूचा क्षय होऊन त्याचे रूपांतर नायट्रोजनच्या अणूमध्ये होते.

१९४४ मध्ये विलार्ड लिंबी यांनी कार्बन-१४ च्या अणूंचा क्षय कसा होतो यावर संशोधन केले. त्यांनी असे सिद्ध केले की, कार्बन-१४ चे जितके अणू सुरुवातीला असतील, त्यालाच्या अर्ध्या अणूंचे रूपांतर नायट्रोजनमध्ये होण्यासाठी पाच हजार ७३० वर्षे लागतात. म्हणून कार्बन-१४ चे ‘अर्ध आयुष्य’ पाच हजार ७३० वर्षे आहे असे म्हणतात. दर पाच

महाराष्ट्रातील सदाचारी समाजसुधारकांनी वंचितांसाठी शिक्षण संस्था, वसतिगृहे, अनाथश्रम, रुग्णालये उभारली, ती आज स्थापनेची शतकोत्तर वाटचालच रात आहेत. अशांपैकी डॉ. ग. श्री. खेर एक होत. ते अनाथ विद्यार्थिगृहात शिकले. त्या वसतिगृहास त्यांनी आपले जीवन समर्पित केले नि आपले नि संस्थेचे ‘अनाथत्व’ संपुष्टात आणले. डॉ. ग. श्री. खेर यांनी ‘सदाचार चिंतनी’ (भाग- १) ते ५)ची रचना केली. पहिल्या भागाच्या संलग्न तीन आवृत्ती प्रकाशित कराय्या लागल्या. हे यश पाहून त्यांनी १९६८ मध्ये ‘सदाचार चिंतनी’ (भाग- २)ची रचना केली. तेव्हा त्याचे उत्फूर्त स्वागत करत तर्कतीर्थांनी ‘नवभारत’ मासिकाच्या ऑक्टोबर, १९६८ च्या अंकात या ग्रंथाची प्रशंसा केली.

‘सदाचार चिंतनी’चे लेखन डॉ. ग. श्री. खेर यांचे अनुभवसंप्रित होय. संस्कार देण्याचा, रुजविण्याचा हेतू या लेखनामागे होता ते त्यांनी आपल्या मनोगतात स्पष्ट केले आहे. हे लेखन पाश्चात्य देश पाहिल्यानंतर केलेले असल्याने देश नि मनुष्यबळ विकासाची तळमळ त्यामागे आहे. या ग्रंथात त्यांनी जीवनाची तीन व्रते व श्रद्धा वर्णिल्या आहेत. पैकी तीन व्रते, पुढील होत - (१) दुसरा माणूस माझ्याशी बरे-वाईट करेव्ही वागो, माझा धर्म चांगले वागण्याचा आहे. (२) आपले विचार प्रगतिशील, गतिमान

होते. या हल्ल्यात मराठी पर्यटकांचा मृत्यू झाल्याच्या आणि काही जण अडकल्याच्या बातम्या समोर आल्या. अशा वेळी एकनाथ शिंदे यांनी क्षणाचाही विलंब न करता विशेष विमानाने काश्मीर गाठले. त्यांचा मुख्य उद्देश होता पीडित कुटुंबांना आधार देणे, अडकलेल्या मराठी पर्यटकांना सुरक्षितपणे परत आणणे आणि स्थानिक प्रशासनाशी समन्वय परिस्थितीवर नियंत्रण मिळवणे.

एकनाथ शिंदे यांनी यापूर्वीही पूर, वादळ, दरड कोसळणे यांसारख्या नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित संकटांमध्ये तत्परतेने कारवाई केली आहे. त्यामुळे त्यांचा अनुभव आणि संकटकाळातील व्यवस्थापनकोशल्य यामुळे काश्मीरमधील पर्यटकांना आणि पीडितांना विश्वास वाटला. काश्मीरमध्ये अडकलेल्या अनेक मराठी पर्यटकांना सुरक्षितपणे महाराष्ट्रात परत आणण्यासाठी एकनाथ शिंदे यांनी विशेष विमानाची व्यवस्था केली. त्यांनी काश्मीरमधील स्थानिक प्रशासन आणि सुरक्षा यंत्रणांशी थेट संपर्क साधला. पर्यटकांच्या सुरक्षित स्थलांतरासाठी आणि औषधोपचारांसाठी आवश्यक ती सर्व मदत पुरवली.

एकनाथ शिंदे यांच्या या दौऱ्याने राजकीय आणि सामाजिक स्तरांवर अनेक चर्चांना जन्म दिला. काहींनी यावर राजकीय टीका केली, तर बहुतेकांनी या दौऱ्याला संकटकाळातील खऱ्या नेतृत्वाचे उदाहरण मानले. शिवसेनेचे नेते आणि कार्यकर्ते याला बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांचे पालन मानतात, जिथे मराठी माणसाच्या हक्कांसोबतच मानवता आणि एकता यांना प्राधान्य दिले जाते.

संजय राऊत यांनी, शिंदे यांच्या दौऱ्यावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले. त्यांनी या दौऱ्याचे राजकारण करण्याचा प्रयत्न केला. पण हिंदुहृदयसम्राट शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरेंचे खरे वारसदार अशा संकटसमयी परदेशात जाऊन बसणारे असू शकत नाहीत. प्रत्यक्ष संकटाच्या ठिकाणी जाऊन पीडितांना मदत करणे, त्यांच्या नातेवाईकांना धीर देणे ही शिवसेनेच्या कामाची पद्धत आहे. शिंदे यांनी केवळ मराठी माणसांनाच नव्हे, तर सर्व पीडितांना मदत केली. आदिल या स्थानिक व्यक्तीच्या कुटुंबीयांना मदत करून त्यांनी हिंदू-मुस्लीम ऐक्याचा संदेशही दिला, ज्यामुळे काही राजकीय गटांत अस्वस्थता निर्माण

उलटा चप्पा

२४ तास काम

‘या निशा सर्वभूतानाम् तस्याम जागर्ति संयमी’ म्हणजे सर्व जग झोपलेले असताना जगाचा (राज्याचा) विचार करणारे ज्ञानी जागे असतात’ असा भगवतगीतेतील मजकूर एका बाजूला व दुसरीकडे ‘मी रात्री अकरापर्यंत काम करतो. पहाटे दोनपर्यंत फडणवीस, चारपर्यंत शिंदे व नंतर पुन्हा चारपासून मी’ हे अजितदादांचे प्रसिद्ध वाक्य असलेले फलक राज्यभर लागले व चमत्कार घडवा तसे बदल मुंबईत दिसू लागले.

‘मंत्रालयात दिसवा होणारी गर्दी अचानक कमी झाली. सरकार जर २४ तास काम करणारे असेल तर आळख पटवण्याचा आटापिटा करत दिवसा मंत्रालयात जायचेच कशाला ? असे म्हणत अभ्यागत रात्री या तिघांच्या बंगल्यावर गर्दी करू लागले. रात्री अकरापर्यंत तिघांपैकी एकाचा पर्याय निवडायचा, अकरांनंतर देवाभाऊ व एकनाथरावांचे घर गाठायचे. पहाटे दोनला एकनाथरावांसमोर गर्दी करायची. या तिन्ही ठिकाणी काम झालेच नाही तर पहाटे चारला पुन्हा दाताना गाठायचे. अभ्यागतांच्या या नव्या व्युक्तीमुळे मलबार हिलचा परिसर रात्री गजबजून गेला. वाहतूक कोंडी होऊ लागली. हे चित्र बघून दादा व एकनाथराव मनोमन सुखावले. ‘अब आयेगा ऊंट पहाड के निचे’ असे म्हणत दोघांनी रात्रपाळीत सहाय्यकांची संख्या वाढवली. कोंडी अशी करायची की समोरच्याच्या लक्षात येऊनही बोलता येऊ नये. आता बघू पुढे काय होते ते असा संवाद ‘सिम्ल’ अॅपवपरून झाल्यावर या दोघांनी देवाभाऊ झोपलेले असताना म्हणजे पहाटे दोन ते सकाळी आठ या काळात निर्णय घेण्याचा धडाकाच लावला. घेतला निर्णय की केला लगेच जाहीर या त्याच्या धोरणामुळे युनःप्रक्षेपणावर कशीबशी रात्र काढणाऱ्या चॅनलवाल्यांना ताऱ्या बातम्या मिळू लागल्या. सरकार खरोखरच वेगवान झाले अशी स्तुती सकाळी उठल्याबरोबर जनतेच्या कानी पडू

- अरविंद आवटी

मराठी विज्ञान परिषद

ईमेल : office@mavipa.org

संकेतस्थळ : www.mavipa.org



तर्कतीर्थ विचार

राहिले पाहिजेत. बुद्धी व विचार गंजू द्यायचे नाहीत. (३) सर्वव्याच्या विचाराने काम करणे. तीन श्रद्धा अशा होत्या - (१) स्थितराजने, (२) चांगुलपणा, (३) विधायक कार्य. तर्कतीर्थांनी आपल्या या ग्रंथ परीक्षणात या व्रत आणि श्रद्धांचे वर्णन ‘असिंधाराव्रत’ असे केले आहे. डॉ. खेर यांनी आपल्या ग्रंथांमध्ये या व्रत श्रद्धांचे विवरण विविध दृष्टीांद्वारे केले आहे.

तर्कतीर्थांनी या पुस्तक परिचयात लिहिले की, ‘सदाचार-चिंतनी’त विवेकपूर्ण सामाजिक जीवन जगण्याकरिता आवश्यक असलेल्या सिद्धांतांची चर्चा केली आहे. माणसाने स्वतः स जन्मभर विद्यार्थी समजून आत्मपरीक्षण करून व्यक्तिमत्त्वाचा विकास करीत कसे राहावे याबद्दलचे विचार यात मांडले आहेत. माणसाने समाजसुधारणेच्या कार्याचा प्रारंभ स्वतःच्या सुधारणेपासून करावा, अशा व्यक्तिप्रधान दृष्टिकोनातून बरेचसे विवेचन केले आहे. भारतीयांच्या राजकीय, शैक्षणिक, आर्थिक, औद्योगिक, प्रापंचिक वा वैयक्तिक जीवनावर अनेक

झाली. एकनाथ शिंदे यांचा हा दौरा त्यांच्या नेतृत्वशैलीचे एक वैशिष्ट्य अधोरेखित करतो - संकटकाळात त्वरित कृती आणि जनतेशी थेट संवाद. त्यांनी यापूर्वीही ठाणे जिल्ह्यात आणि महाराष्ट्रात अनेक संकटांमध्ये आपली कार्यक्षमता सिद्ध केली आहे. महाड, इशान्ळावाडीतील संकट अशा सर्वच ठिकाणी एकनाथ शिंदे स्वतः हजर राहिले. त्यांनी कोणत्याही पदावर असताना संकटसमयी शक्य ती सर्व मदत नेहमीच केली आहे.

एकनाथ शिंदे यांचा काश्मीर दौरा हा संकटकाळातील नेतृत्व आणि मानवता यांचा संगम होता. त्यांनी दहशतवादी हल्ल्याच्या पाशवंभूमीवर तातडीने कारवाई करत मराठी बांधवांसह सर्व पीडितांना मदत केली. या दौऱ्याने त्यांची जनसेवेची वृत्ती पुन्हा एकदा अधोरेखित केली, तसेच राजकीय चर्चना नवे वळण दिले. सामान्य जनतेच्या दृष्टीने हा दौरा शिंदे यांच्या कृतिशील नेतृत्वाचा पुरावा ठरला. भविष्यातही कधी अशी संकटे उद्भवल्यास त्यांचा सामना करण्यात एकनाथ शिंदे योगदान देतील आणि त्यांचे नेतृत्व महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक उदाहरण प्रस्थापित करेल, असा विश्वास वाटतो.

१९६२ च्या युद्धाच्या वेळी कुसुमाग्रजांनी काव्यरचना केली, *बर्फाचे तट पेढुनी उठले सदन शिवाचे कोसळते रक्त आपुल्या प्रिय आईचे शुभ्र हिमावर ओघळते सत्यगिरीतील वनराजांनो या कुहरातुन आज पुढे रक्त हवे जर स्वतंत्रतेला, रक्ताचे पडतील सडे एक हिमाचल राखायास्तव करा हिमात्येच लक्ष खडे समरपुराचे वारकी हो समरदेवता बोलविते*

कुसुमाग्रजांच्या कवितेत सत्यगिरीतील वनराजा म्हणून मराठी माणसासमोर जबाबदारी उचलण्याचे आव्हान आहे, तर ‘एक हिमाचय राखायास्तव करा हिमालय लक्ष खडे,’ हा उपाय. अशा युद्धप्रसंगी एकनाथ शिंदे ‘समरपुराचे वारकरी’ ठरले याचे मला समाधान वाटते.

लागली. दुसरीकडे भाजपच्या गोटात मात्र शांतता होती. काहीही झाले तरी बहुमत आपल्याकडे. ते दोघे कितीही कार्यक्षम झाले तरी मोठ्या पक्षाचा मान कुणी हिरावू शकत नाही. ‘रात्र थोडी सोगे फार’ या न्यायाने काही दिवस हे चालेल व मग दोघेही गप्प बसतील. शेवटी देवाभाऊंनी सर कुणालाच नाही असाच सूर भाजपच्या गोटात होता. नेमक्या याच गाफिलतेचा फायदा घेत दादा व एकनाथरावांची रणनीती आकाराला आली. मग उरल्याप्रमाणे एका पहाटे दोघांनीही चाणक्यांची वेळ घेऊन एकत्रपणे दिल्ली गाठली. आता देवाभाऊ नक्कीच झोपलेले असतील असे म्हणत ते निश्चित मनाने दरबारात दाखल झाले. राज्यातल्या सामान्य नागरिकांना तातडीने दिलासा मिळावा. त्यांच्या तक्रारीची तड लागायी, त्यांना न्याय मिळावा म्हणून आम्ही दोघेही पहाटे दोन ते सकाळी आठ या वेळात कसे काम करतो हे त्यांनी सविस्तरपणे चाणक्यांच्या कानावर घातले. ऐकून त्यांच्या चेहऱ्यावर कौतुकभाव पसरलेले दिसताच एकनाथराव हळूच म्हणाले, ‘अडचण फक्त एकच. मला पहाटे व दादांना भल्या सकाळी कामे हातावेगळी करताना मुख्यमंत्र्यांची मान्यता वा सही हवी असेल तर फाईल बाजूला ठेवावी लागते. यामुळे अभ्यागत नाराज होतात. तेव्हा आमची विनंती एवढीच की पहाटे दोन ते चार या वेळेत मला व चार ते आठ या काळात दादांना मुख्यमंत्रीपदाचे अधिकार दिले तर सरकार अधिक गतिमान होईल. शिवाय आमच्याही मनातली रुखरुख कायमची निघून जाईल.’

हे एकताच चाणक्य चमकले. मी बोलतो देवेंद्रशी असे म्हणत ते उठले. दोघेही तिथून गेल्यावर त्यांनी थेट देवाभाऊंना फोन केला व म्हणाले ‘एकतर तुम्ही रात्रभर जागे राहा किंवा ते दोघे रात्री दोन वाजता झोपतील याची तरी व्यवस्था करा. यानंतर अशी मागणी यायला नको’

१०० दिवसांतील शंभरी!

ऊटपटांग निर्णय, प्रशासकीय हडेलहप्पी आणि महत्त्वाच्या मुद्द्यांवरील धरसोड यांमुळे ट्रम्प यांची लोकप्रियता अन्य अध्यक्षापेक्षाही अधिक घसरली...

जगातील एकमेव महासत्तेच्या प्रमुख पदावर डोनाल्ड ट्रम्प आरूढ झाले त्यास आज २९ एप्रिल रोजी १०० दिवस होतील. डेमॉक्रेटिक पक्षाच्या कमला हॅरिस यांस पराभूत केल्यानंतर ट्रम्प यांनी अमेरिकी रिवाजानुसार २० जानेवारीस अध्यक्षपदाची सूत्रे हाती घेतली. त्या वेळी ‘लोकसत्ता’ संपादकीयाने त्यांच्या झंझावाती प्रारंभाचे वर्णन ‘वॉशिंग्टनची कुऱ्हाड’ (२२ जानेवारी) असे केले. ते किती रास्त होते ते नव्याने सांगण्याची गरज नाही. या वॉशिंग्टन-स्थित ‘कुऱ्हाडी’ने जागतिक अर्थकारण, समाजकारण यांवर सावली धरणाऱ्या वृक्षांची कत्तल इतक्या जोमाने केली की त्यानंतरच्या वणव्यात हा कुऱ्हाडीचा दांडाच आता बळी पडतो की काय अशी स्थिती निर्माण होतांना दिसते. या १०० दिवसांत ट्रम्प यांनी जे करून दाखवले ते अद्वितीयच. एरवी समर्थकांचे रूपांतर इतक्या तातडीने विरोधकांत करून दाखवणे हे तसे येरागबाळ्याचे काम नव्हे. ट्रम्प हे अशा सामान्य नेत्यांतले नसल्याने त्यांना हे शक्य झाले. हे यश इतके देदीप्यमान आहे की ते पुन्हा निवडून यावेत यासाठी एके काळी देव पाण्यात घालून प्रतीक्षा करणाऱ्यांची वळलेली बोबडी बराच काळ तशीच राहील असे दिसते. तथापि कडच्या टीकाकारांसही त्यांच्यातील एका दुर्मीळ गुणाचे कौतुक करावेच लागेल. माघार घेणे हा तो गुण. आज पहिल्या शंभर दिवसीय घडायनातील एकही मोठा निर्णय असा नाही

की ट्रम्प यांनी त्यापासून माघार घेतली नाही वा त्या भूमिकेत बदल केला नाही. त्यांच्या पहिल्या शतकदिन पूर्तीनिमित्ताने या माघारीचा आढावा घ्यायला हवा. तसेच ही वेळ त्यांच्यावर का आली या कारणाचाही स्पष्ट उल्लेख करायला हवा. यातील सगळ्यात ढळढळीत आणि पहिली भव्य माघार म्हणजे त्यांनी स्वतःच स्वतःचा लांबणीवर टाकलेला आयात शुल्क वाढीचा निर्णय. या निर्णयामुळे जगातील सर्व देशांची उत्पादने अमेरिकी बाजारात विकण्यासाठी अतिरिक्त शुल्क आकारले जाणे अपेक्षित होते. ही घोषणा झाली आणि अमेरिकी बाजारात जी घसरण सुरू झाली त्यामुळे ट्रम्प यांच्या सल्लागारांचे डोळे पांढरे झाले. जे अमेरिकन ट्रम्प यांच्या सत्तारोहणामुळे येऊ घातलेल्या ‘अच्छे दिनां’कडे डोळे लावून होते त्यांनी आहे ते तरी राहणार की जाणार या भीतीने डोळे फिरवले. अखेर स्वतःच्याच निर्णयास ९० दिवसांची स्थगिती देण्याची वेळ त्यांच्यावर आली. त्याकडे ‘होते असे कधी’ असे म्हणून डोळेझाक करता आलीही असती. पण ट्रम्प यांनी या काळात आपल्या निर्णयांपासून माघारी जाण्याचा सपाटा लावला. ज्या शत्रुपक्षीय चीनवर त्यांनी २४५ टक्क्यांपर्यंत आयात शुल्क वाढवण्याची धमकी दिली त्याच चीनबाबत त्यांचा सूर नरमाईचा झाला. इतका की चीनचे अध्यक्ष क्षी जिन्पिंग अमेरिकेकडे दुळून बघण्यास तयार

नसताना ट्रम्प यांच्यावर त्यांची आर्जवे करण्याची वेळ आली. तीच बाब अमेरिकेत आलेल्या परदेशी विद्यार्थ्यांबाबत. हजारो विद्यार्थ्यांना ट्रम्प यांनी ‘चले जाव’चा आदेश दिला खरा. पण अमेरिकेचे यामुळे काय नुकसान होईल याचा अंदाज आल्यावर त्यातील निम्याहून अधिकांचा हा आदेश



वाढीव आयात शुल्क लागू करणे, विद्यार्थ्यांस परत पाठवणे, रशियाची भलामण अशी पावलोपावली माघार घेण्याची वेळ ट्रम्प यांच्यावर गेल्या तीन महिन्यांत आली...

त्यांनी मागे घेतला. परदेशी कंपन्यांच्या परदेशातच बनवलेल्या मोटारींवर खच्चून आयात कराची घोषणा करणारे ट्रम्प नंतर हळूच मोटार उद्योगाचा अपवाद करत झाले. ही माघारमौज फक्त आर्थिक निर्णयांबाबतच दिसून आली असे नाही. मुत्सद्देगिरीतही तेच झाले. ज्या युकेनच्या झेलेन्स्की यांना युद्धखोर ठरवत व्हाइट हाऊसमधून अपमानित होऊन

जावे लागले त्याच झेलेन्स्की यांची भलामण करण्याची वेळ ट्रम्प यांच्यावर आली. कारण? झेलेन्स्की यांना दूर सारत रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमिर पुतिन यांचा पत्कर घेणे राजकीयदृष्ट्या महाग पडेल याची त्यांना उशिरा का असेना झालेली जाणीव. सामान्य अमेरिकी नागरिक अनेक गुन्हे माफ करू शकतो. पण अमेरिकेत एका प्रमादास क्षमा नाही. रशियाची तळी उचलणारा अध्यक्ष अमेरिकी नागरिक सहन करू शकत नाहीत. हे आणि असे बरेच काही अवघ्या १०० दिवसांत घडले.

याचा परिणाम त्यांच्या लोकप्रियतेवर झाला नसता तरच नवल. ऊटपटांग निर्णय, प्रशासकीय हडेलहप्पी आणि महत्त्वाच्या मुद्द्यांवरील धरसोड वृत्ती यांमुळे ट्रम्प यांची लोकप्रियता झरझर घसरत असून पहिल्या १०० दिवसांत इतकी घसरण अनुभवणारे ते अलीकडच्या काळातील पहिले अध्यक्ष ठरतील. इतकेच नव्हे तर उठता-बसता ट्रम्प यांना लाखोली वाहतात ते माजी अध्यक्ष जो बायडेन यांच्यापेक्षाही पहिल्या १०० दिवसांत ट्रम्प यांच्या लोकप्रियतेची अधिक धूप झाली असे ताज्या पाहण्यांतून दिसते. अध्यक्षपदी आरूढ झाल्यानंतर अवघ्या एक महिन्यात ट्रम्प यांचे समर्थक निम्यापेक्षा कमी होऊन ४७ टक्क्यांवर आले आणि आज १०० दिवसांचा टप्पा ते पूर्ण करत असताना हे प्रमाण ४२ टक्क्यांपर्यंत घसरले आहे. या तुलनेत बायडेन याचा लोकप्रियता निर्देशांक पहिल्या १००

दिवसांत ५९ टक्के इतका होता. त्यांच्या तुलनेत स्वतःस कर्तबगार, धाडसी इत्यादी समजणाऱ्या ट्रम्प यांची घसरण फारच केविलवाणी. ट्रम्प यांच्यावर जनता रुष्ट होण्याची कारणेही लक्षात घ्यावी अशी. आपला उद्योगपती मित्र ‘टेस्ला’कार आचरट इलॉन मस्क यांच्या सल्ल्याने ट्रम्प यांनी ‘सरकारी कार्यक्षमता विभाग’ सुरू केला आणि एकापाठोपाठ एक अनेक खात्यांत नोकरकपात सुरू केली. हे जनतेस रुचले नाही. प्रत्येकी १०० अमेरिकी नागरिकांतील ५५ जणांनी या नोकरकपातीविरोधात आपले मत नोंदवले. हा रोष इतका आहे की त्याचा फटका खुद्द मस्क यांच्या ‘टेस्ला’ कंपनीसही बसला. लोकांनी या कंपनीच्या मोटारी खरेदी करणे कमी केले. परिणामी कंपनीच्या नफ्यात तब्बल ७१ टक्क्यांची घट झाली. या फटक्याने मस्क यांच्याही डोळ्यासमोर काजवे चमकले आणि त्यांनी या सरकारी खात्यातून बाहेर पडण्याची भाषा सुरू केली. यापेक्षा अधिक अमेरिकी जनता ट्रम्प यांच्यावर नाराज आहे ती आयात शुल्काबाबतच्या धोरणाने. सणसणीत ६० टक्के नागरिकांनी ट्रम्प यांची ही आयात धोरणे चुकीची असल्याचे मत नोंदवले. अमेरिकेस पुन्हा (?) महान बनवण्याच्या नादात ट्रम्प अधिकाधिक जीवनावश्यक वस्तूंची निर्मिती देशांतर्गत करून आत्मनिर्भर होऊ पाहतात. पण तसे केल्याने अमेरिकेत अनेक घटकांच्या किमती मोठ्या प्रमाणावर

वाढणार असल्याने नागरिकांस संभाव्य चलनवाढीची, म्हणजेच महागाईची, चिंता आहे. त्यामुळे नागरिकांस हे धोरण मंजूर नाही. याचबरोबर अमेरिकी नागरिक ट्रम्प यांच्यावर यापेक्षाही अधिक नाराज दोन बिगर-आर्थिक कारणांमुळे आहेत.

एक म्हणजे ट्रम्प यांची सरकारी उच्चपदस्थांवर असलेली भिस्त आणि न्यायालयाप्रति ते सातत्याने दाखवत असलेल अनादर. पाहणीतील ५१ टक्के नागरिकांस ट्रम्प यांनी सरकारी अधिकाऱ्यांच्या मतांस इतकी किंमत देणे पसंत नाही. मंत्रिमंडळातील राजकीय सहकाऱ्यांपेक्षा आपला अध्यक्ष नोकरशहांवर अधिक विसंबून आहे हे बहुसंख्यास आवडलेले नाही. तसेच सर्वाधिक म्हणजे ७५ टक्के नागरिकांनी ट्रम्प यांचा न्यायालयांबाबतचा अनुदार दृष्टिकोनही अस्वीकाराह ठरवला. त्यातही मुद्दा सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा आदर करण्याचा असले तर ८० टक्के नागरिकांनी या पाहणीत ट्रम्प यांच्या वाण्याचा निषेध केला.

तेव्हा आपली लोकप्रियता झपाट्याने घसरू लागल्याचे पाहून ट्रम्प यांस भान आले आणि आपल्याच भूमिकांपासून माघार घेण्याची वेळ त्यांच्यावर आली. अशा तऱ्हेने आपल्या बोलघेवड्या नेत्यावर जागरूक अमेरिकी लोकशाहीने पहिल्या १०० दिवसांतच शंभरी भरल्याची वेळ आणली. ही घसरण ट्रम्प कशी रोखतात ते आता पाहायचे.

लेख

वण्णाला बालचंद्रन

केंद्रीय मंत्रिमंडळाचे माजी विशेष सचिव

दहशतवादाचा माग कसा काढायचा ?



संघटना पुढले बेत आखत असतात, या इतिहासाकडे आपले दुर्लक्ष झाले काय असाही प्रश्न यातून उरेल.

तहव्चुर राणा हा पाकिस्तानी ‘इंटर सर्व्हिसेस इंटेलिजन्स’ (आयएसआय) या गुप्तहेर संघटनेसाठी ‘एलईटी’ मार्फत काम करत होता, हे सर्वज्ञात आहे. डेव्हिड हेडलीच्या नोंदीमधून राणा आणि हेडली एकमेकांशी कसे सतत संपर्कात होते आणि ‘२६/११’ नंतरच्या वर्षी (२००९) त्यांनी डेन्मार्कमधल्या (प्रेषित मुहम्मद यांची व्यंगचित्रे छापणाऱ्या) वृहत्पत्रावरील हल्ल्याची आखणी कशी करून दिली, याचा तपशील मिळतो. हेडलीने अमेरिकेतील नॉर्दन डिकस्ट्रिक्ट ऑफ इलिनॉयच्या जिल्हा न्यायालयाला दिलेल्या जबाबातही ३३ वेळा राणाचे नाव आहे. ‘एलईटी’च्या म्होरक्यांसाठी २००३ पासून हेडलीने काम करणे सुरू केले तेच मुंबईत राणाच्या मालकीच्या जागेतून; आणि पुढल्या (विशेषतः २००६ नंतरच्या) मुंबई-भेटींमध्ये त्याने बोट भाड्याने घेऊन समुद्रकिनार्याचे व्हिडीओ चित्रीकरण, हल्ल्यांच्या ठिकाणांची निवड व त्यांचे जीपीएस लोकेशन अशी अनेक कामे ‘एलईटी’साठी केली, हे सारे हेडलीच्या जबाब व नोंदीतून स्पष्ट झालेले आहे. थोडक्यात, राणा आणि हेडली हे दोघेही ‘एलईटी’चे हस्तक होते, याचे पुरावे आहेत.

या राणा आणि हेडलींचा जम्मू-काश्मीरशी काय संबंध, असा प्रश्न अनेकांना पडेल. हेडलीची कागदपत्रे मिळवून बातमीदारी करणाऱ्या स्टीफन टँकेल आणि सॅबेस्टियन रोटेला यांच्या लिखाणातून असे उघड होते की, ‘एलईटी’ आणि ‘आयएसआय’ यांचा रोख

काश्मीर भारताकडून हिसकावणे हाच असल्याने त्यांच्या सर्व कारवाया काश्मीरच्या संदर्भातच चाललेल्या असतात. त्यास मुंबई हल्लासुद्धा अपवाद नव्हता. मुंबई ही भारताची आर्थिक राजधानी, म्हणजे भारत सरकारला (काश्मीरसाठी) पैसा मुंबईतून सर्वाधिक मिळतो आणि आंतरराष्ट्रीय आर्थिक संबंधांचे मुंबई हे केंद्र आहे. याच शहरावर, त्यातही पंचतार्रांकित होटिलांना लक्ष्य करून हल्ला केल्यास काश्मीरची भारतीय रसद कमकुवत करता येईल, ज्यूंच्या ‘छाबाड हाउस’वर हल्ल्यातून अमेरिकेशी भारताचे आर्थिक संबंध कमकुवत होतील, असे तर्कट ‘२६/११’मागे असल्याचे हेडलीच्या नोंदीआधारे या दोघा पत्रकारांचे म्हणणे आहे. यापैकी टँकेल यांनी तर पाकिस्तानात आणि अमेरिकेत अनेकांच्या मुलाखती घेऊन ‘स्टॉर्मिंग द वर्ल्ड स्टेज’ हे पुस्तकही २०११ मध्ये लिहिले होते. त्यातही नमूद आहे की, २००१ मध्ये हेडली हा ‘एलईटी’कडे ‘काश्मीर जिहाद’चे काम मागण्यासाठीच गेला होता; पण त्याला केवळ टेहळणीचे काम देण्यात आले. याखेरीज, ‘यापुढे काश्मीर आणि भारतावर लक्ष केंद्रित करावे की थेट अफगाणिस्तानात धडक मारून ‘ग्लोबल जिहाद’ पुकारावा’ अशी चर्चा ‘एलईटी’मध्येच सुरू झाली होती, ती पुन्हा काश्मीरकडे वळवण्यासाठी मुंबई हल्ला उपयोगी पडेल, असा ‘आयएसआय’चा हिशेब होता.

पाकिस्तानी लष्करप्रमुख जनरल असीम मुनीर यांनी हल्लेची काश्मीरला इस्लामाबादाच्या ‘गळ्यावरली ठसठसती नस’ म्हटले आहे, त्याच्या कितीतरी आधी ही तयारी सुरू होती.

प्रत्यक्ष ‘आयएसआय’शी हेडलीचा संबंध आला २००६ मध्ये. त्या वेळी त्याने काही तस्करांशी संधान बांधल्याच्या ‘आरोपा’वरून त्याला ताब्यात घेऊन ‘आयएसआय’तर्फे मेजर समीर अली आणि मेजर इक्बाल यांनी त्याची ‘चौकशी’ केली होती. मग मात्र, मेजर इक्बाल यांनीच मुंबईतल्या टेहळणीसाठी हेडलीला पैसा पुरवला. या समीर अली आणि इक्बाल यांच्याशी हेडली सतत संपर्कात राहिला. प्रत्येक टेहळणीच्या नोंदींचे- व्हिडीओ, नकाशे, इतर नोंदी असलेले- ‘पेन ड्राइव्ह’ हेडलीकडून ‘आयएसआय’ आणि ‘एलईटी’ या दोहोंना मिळत होते. यातूनच ‘एलईटी’चा साजिद मीर, ‘एलईटी’पासून फारकत घेतलेला पण ‘आयएसआय’ने पोसलेला सख्यद आणि ‘आयएसआय’चा मेजर इक्बाल यांनी २००७ संपेपर्यंत मुंबईतल्या ‘लक्षां’ची निवडसुद्धा केली होती. प्रत्यक्ष कट रचला गेला तो मार्च २००८ मध्ये. त्या वेळी मुजफ्फराबाद येथे झालेल्या बैठकीत, समुद्रमार्गेच मुंबईत घुसायचे हेही ठरले होते. मग भारतीय नौदलाच्या गस्ती नौकांना गुंगारा देत मुंबईपर्यंत कसे यायचे याची तालीमही होऊन सागरी ‘जीपीएस लोकेशन’नुसार मार्ग आखला गेला. मात्र हल्ल्याच्या नेमक्या जागा एप्रिल २००८ नंतरच ठरल्या. टेहळणी करणाऱ्या हेडलीला, ‘भाभा अणुशक्ती केंद्रा’च्या फक्त रहिवासी इमारतींवर हल्ला करता येईल का हेही चाचपण्यास सांगण्यात आलेले होते- कारण एकमेकांच्या अणु-प्रकल्पांवर हल्ले करायचे नाहीत, हा आंतरराष्ट्रीय नियम पाळला नसता तर पाकिस्तानची पत पारच लयाला गेली असती.

२६/११ हल्ल्याच्या परिणामी ‘एलईटी’चे महत्त्व वाढले आणि या संघटनेकडे पैशांचा ओघवही वाढलाच, असे टँकेल यांनी एका पाश्चात्य राजनैतिक अधिकाऱ्याचा हवाला देऊन लिहिले आहे. काश्मीरमध्ये-पहलगाममध्ये झालेल्या हल्ल्याचा माग काढतानाही बरेच मागे जावे लागेल. त्यासाठी कल्पनाशक्ती वापरावी लागेल आणि त्याआधारे शक्यतांची पडताळणी करावी लागेल.

आणखी एक म्हणजे, पहलगामच्या हल्ल्यानंतर कुणा हल्लेखोर संघटनेचे महत्त्व वाढू नये, याचाही बंदोबस्त भारताला करावा लागेल.



अर्थात तापमानवाढीचा परिणाम यावर आहेच, पण तापमानवाढ होणार हे गृहीत धरून न केलेल्या नियोजनाचा परिणाम जास्त आहे, हे नक्की.

राज्यातील जनता दर उन्हाळ्यात तहानलेली कशी राहते, या प्रश्नाचे प्रामाणिक उत्तर व्यवस्थेने कधी तरी दिले पाहिजे. ‘टँकर पुरवले जात आहेत,’ हे त्यावरचे एक नेहमीचे छापील उत्तर. पण, मग ‘नल से जल’ वगैरे घोषणांचे काय झाले, असे त्यावर विचारले, तर? त्याचे समाधानकारक उत्तर ना व्यवस्थेकडे आहे, ना राज्यकर्त्याकडे. ममामडमध्ये १३ दिवसांनी एकदा, अकोला, सोलापुरात पाच-सहा दिवसांआड आणि पंढरी-चिंचवडमध्ये गेली सहा वर्षे दिवसाआड पाणी, अशी नळयोजनांची स्थिती अजूनही आहे. ही केवळ प्रतिनिधिक उदाहरणे. महाराष्ट्रातील बऱ्याच शहरांत थोड्या फार फरकाने हीच स्थिती आहे. नळाला रोज पाणी येणाऱ्या पुण्यासारख्या ‘पाणीदार’ शहराला आजघडीला ४२ हजार टँकर पाणी पुरवतात, यापेक्षा पाणी नियोजनाची दयनीय स्थिती काय असू शकते? नागरिकांना शुद्ध पाणी देण्यासाठी बांधलेल्या जलशुद्धीकरण प्रकल्पांतून पाणी उचलून ते नागरिकांनाच दामदुष्पट दराने विकणारी टँकर लांबी आणि त्यांचे राजकीय आश्रयदाते, हा तर आणखी एक वेगळा विषय.

रायात गेल्या वर्षी सरासरीपेक्षा अधिक पाऊस झाला. नेहमी ९९४.५ मिलिमीटर पडतो, गेल्या वर्षी १२५२.१ मि.मी. पडला. म्हणजे सरासरीपेक्षा अडीचशे मि.मी.हून अधिक. इतका पाऊस पडूनही लोकांना रोज पाणी देता येत नाही, कारण पावसाचा प्रत्येक थेंब वाचविण्याएवढी क्षमता आपण निर्माण करू शकलेलो नाही. धरणे बांधायला आता मर्यादा आहेत, आणि आहेत त्या धरणांत पाणी साठविण्यालाही. हवामानतज्ज्ञांनी दीड दशकांपूर्वीपासून हे सांगायला सुरुवात केली होती की, इथून पुढे कमी वेळात अधिक पाऊस, असेच पावसाचे वैशिष्ट्य असणार आहे. ते तसेच आहे, हे दिसते आहे. त्यामुळे साहजिकच कमी वेळात पडणारे भरपूर पाणी साठवायचे कसे आणि कुठे, याचे स्वतंत्र नियोजन आवश्यक आहे. मात्र, त्याचे ठळक प्रतिबिंब नगर नियोजनात दिसत नाही. परिणामी, शहरांना पाणीपुरवठा करणारी धरणे, तलाव पूर्ण भरले, की त्यानंतर पडलेल्या पावसावर शब्दशः ‘पाणी’ सोडून द्यावे लागते.

भूजलावर मदर ठेवायची, तर त्यासाठी आधी जमिनीत पाणी मुरले पाहिजे. इथे शहरोशहरी ओढा, नाल्यांचे प्रवाह वळवलेले, नदीला ‘सुधार’च्या नावाखाली हवे तसे वाकवलेले आणि रस्त्यांचे नको इतके काँक्रीटीकरण केलेले. अशाने कसे मुरणार जमिनीत पाणी? जमिनीची चाळण होईल, इतक्या विघनविहिरी शहराशहरांतून खणल्या गेल्या. पण उन्हाळ्यापर्यंत त्यातील पाणीही खोल तळाला जाते, ही वस्तुस्थिती. नळाचे पाणी न पुरण्याचे एक कारण पाण्याचा अपव्यय हेही. पिण्याचे पाणी सर्रास गाड्या, घरे, बागा धुवायला वापरले, तर कसे पुरणार पाणी? पुनर्वीपर हा त्यावरचा उपाय. पण, सॉडपाण्यावर प्रक्रिया करणारे प्रकल्प कार्यान्वित व्हायलाच इतका वेळ खातात, की त्यामुळे त्यावरही मर्यादा. या सगळ्यांतून ऐन उन्हाळ्यात पाण्याचे दुर्भिक्ष तेवढे वाढत जाते.

शहरांतील निमीम लोकसंख्या ५०० शहरांत राहाते आहे आणि राज्यावरील लोकसंख्येचा हा ताण वाढतोच आहे. शहरीकरणाच्या प्रश्नांत पाणी हा येथून पुढचा अत्यंत कळीचा प्रश्न आहे. आजमितीला विस्तारणाऱ्या शहरांत बांधकामे करणारे व्यावसायिक ग्राहकांना नव्या इमारतीत महापालिकेच्या पाणीपुरवठ्याची खात्री देऊ शकत नाहीत, कारण महापालिकांचा व्यावसायिकांना तशी हमी देऊ शकत नाहीत, ही वेळ आता आली आहे. असे असताना पाणीटंचाई झाली, की पाण्याच्या काटकसरीचे वैयक्तिक उपाय सांगितले जातात. त्यांचे स्वातंत्र्य. कारण अपव्यय टाळायलाच हवा. पण त्याने मूळ समस्या सुटत नाही आणि मूळ समस्या हीच आहे, की पाणी पुरत नाही. कारण ते पुरवायचे कसे, याचे नियोजन नाही.

विश्लेषण

निमा पाटील

nima.patil@expressindia.com

सद्यःस्थितीत भारत पाकिस्तानचे पाणी जास्तीत जास्त ५ ते १० टक्के कमी करू शकतो. त्यामुळे सिंधू जलकराराला स्थगिती देणे हा तूर्तास, दबावतंत्राचा केवळ एक भाग ठरतो...

सिंधू जलवाटप करार काय आहे ?

भारताचे पहिले पंतप्रधान जवाहरलाल नेहरू आणि पाकिस्तानचे अध्यक्ष अबुब खान यांनी १९ सप्टेंबर १९६० रोजी सिंधू जलकरारावर स्वाक्षऱ्या केल्या. सिंधूसह पाच नद्यांच्या पाण्याबाबतचा हा करार असून त्यापैकी पूर्वेकडील रावी, बियास आणि सतलज या तीन नद्यांचे पाणी भारताला; तर पश्चिमेकडील सिंधू, झेलम आणि चिनाब या नद्यांचे पाणी पाकिस्तानला मिळते. जागतिक बँकेचा मते, या करारामुळे सिंधू नदी स्रोताच्या निष्पक्ष आणि सहकार्यात्मक व्यवस्थापनाचा आराखडा तयार केला गेला आहे.

यात जागतिक बँक आली कुठून ?

१९४८मध्ये भारताने सिंधू नदीचा प्रवाह तात्पुरता थांबवला, यानंतर पाकिस्तानने हा मुद्दा संयुक्त राष्ट्रांमध्ये उपस्थित केला. त्यावर संयुक्त राष्ट्रांनी त्रयस्थ पक्षाच्या मध्यस्थीची शिफारस केली. त्यानुसार, जागतिक बँकेने ती भूमिका बजावली.

करारीची वैशिष्ट्ये काय ?

जगातील सर्वात जास्त टिकलेल्या जलवाटप करारांपैकी एक म्हणून सिंधू जलकराराकडे

पाहिले जाते. आकडेवारीत सांगायचे तर या करारानुसार भारताच्या वाट्याला २० टक्के पाणी येते, म्हणजे वर्षाला साधारण ३३ दशलक्ष एकर फूट (एमएफए) किंवा ४१ अब्ज घनमीटर (बीसीएम). तर पाकिस्तानला ८० टक्के म्हणजे १३५ एमएफ किंवा ९९ बीसीएम पाणी मिळते. मात्र दोन्ही देशांना शेती आणि जलविद्युत प्रकल्पांसारख्या गैर-उपभोग उद्दिष्टांसाठी एकमेकांच्या वाट्याच्या पाण्याचा मर्यादित वापर करता येतो. मात्र, भारत हे पाणी रोखू शकत नाही किंवा त्याचा प्रवाह लक्षणीयरीत्या बदलू शकत नाही.

सिंधू नदीचे पाकिस्तानसाठी महत्त्व

सिंचन, शेती आणि पिण्याच्या पाण्यासाठी पाकिस्तान मोठ्या प्रमाणात सिंधूवर अवलंबून आहे. पाकिस्तानच्या अर्थव्यवस्थेत शेतीचा वाटा २३ टक्के आहे आणि तेथील ६८ टक्के जनता उदरनिर्वाहासाठी शेतीवर अवलंबून आहे. सिंधूच्या पाण्यावर पाकिस्तानची शेती मोठ्या प्रमाणात अवलंबून असल्याने हे पाणी अडवले गेले, तर पाकिस्तानच्या कृषी क्षेत्रावर आणि परिणामी अर्थव्यवस्थेवर गंभीर परिणाम होतील. विशेषतः ग्रामीण नागरिकांना त्याचा सर्वाधिक

फटका बसेल. आताच पाकिस्तानसमोर झपाट्याने खाली जाणारी भूजल पातळी, शेतजमिनींचे क्षारीकरण आणि पाणी साठवण्याची मर्यादित क्षमता अशा समस्या आहेत.

भारताच्या निर्णयाचा अर्थ काय ?

सिंधू नदीसाठी भारताचे माजी आयुक्त पी. के. सक्सेना यांनी ‘इंडियन एक्सप्रेस’ला सांगितले की, आता भारत पाणी प्रवाहाविषयीची आकडेवारी पाकिस्तानला देणे तातडीने थांबवू शकतो. सिंधू आणि तिच्या उपनद्यांच्या पाण्याच्या वापरावर कोणतेही निर्बंध राहणार नाहीत. तसेच सिंधू, झेलम आणि चिनाब या पश्चिमेकडील नद्यांवरही भारत येत्या काही काळात धरणासारखे जलसाठे उभारू शकतो. सध्याच जम्मू आणि काश्मीरमध्ये झेलम नदीची उपनदी असलेल्या किशनगंगनावरील किशनगंगा एचपी आणि चिनाबवरील रॅटल एचपी या दोन जलविद्युत प्रकल्पांचे बांधकाम सुरू आहे. या प्रकल्पांना पाकिस्तानी अधिकाऱ्यांच्या भेटी भारत थांबवू शकतो, असेही सक्सेना यांनी सांगितले.

एकतर्फी करारबंदी अशक्य आहे ?

संक्षिप्त

‘केंद्राला पक्षकार करणे योग्य! ’

नवी दिल्ली : मथुरा येथील कृष्ण जन्मभूमी खटल्यामध्ये केंद्र सरकार, भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण (एएसआय) यांना पक्षकार करण्याची परवानगी देण्याचा अलाहाबाद उच्च न्यायालयाचा निकाल सकृतदर्शनी योग्य होता असे दिसते असे मत सर्वोच्च न्यायालयाने सोमवारी व्यक्त केला. हिंदू पक्षकारांनी केलेल्या अपिलावरून उच्च न्यायालयाने ५ मार्च रोजी दोन खटल्यांमध्ये दुरुस्ती करायला परवानगी दिली होती. त्याविरोधात मशीद समितीने सर्वोच्च न्यायालयात दाद मागितली होती.

पाकिस्तानात १७ दहशतवादी ठार

पेशावर : पाकिस्तानच्या सुरक्षा दलांनी खैबर पख्तूनख्वा प्रांतामध्ये सुरू केलेल्या मोहिमेमध्ये सोमवारी ‘तेहरिक-ए-तालिबान पाकिस्तान’ या प्रतिक्रियेने संघटनेचे १७ दहशतवादी मारले गेले. उत्तर वझिरिस्तान जिल्ह्यामध्ये अफगाणिस्तानच्या सीमेलगत ही कारवाई करण्यात आली. यामुळे गेल्या तीन दिवसांमध्ये या भागात मारल्या गेलेल्या दहशतवाद्यांची संख्या एकूण ७१ झाली आहे. दरम्यान, खैबर पख्तुनख्वा प्रांतामध्येच आणखी एका दहशतवादी हल्ल्यात सात जण ठार आणि नऊ जखमी झाले.

इराण स्फोटातील मृतांची संख्या ६५

दुबई : इराणच्या राजाई बंदरामध्ये शनिवारी झालेल्या स्फोटातील मृतांची संख्या ६५ झाली असल्याची माहिती अधिकाऱ्यांनी सोमवारी दिली. तर या स्फोटामुळे लागलेली आग विझवण्यात यश आल्याचे इराणचे गुहेमंत्री इस्कंदर मोमेनी यांनी सांगितले. हा स्फोट बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्रांच्या घन इंधनासाठी आवश्यक असलेल्या रासायनिक घटकामुळे झाल्याची माहिती आहे. मात्र, इराणच्या लष्कराने हे वृत्त फेटाळले आहे.

रशियाकडून ८ ते १० मे युद्धविरामाची घोषणा

कीव्ह: रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमिर पुतिन यांनी ८ ते १० मे असे तीन दिवस युक्रैनमध्ये युद्धविरामाची घोषणा सोमवारी केली. नाझी जर्मनीवर मिळविलेल्या विजयाच्या वर्धापन दिन सोहळ्यानिमित्त हा निर्णय घेण्यात आल्याचे क्रेमलिनने जाहीर केले. ‘ईस्टर्न संडे’ला देखील पुतिन यांनी एक दिवसाचा युद्धविराम जाहीर केला होता. मात्र त्या दिवशीही रशियाने अनेक शहरांमध्ये क्षेपणास्त्र हल्ले केल्याचा आरोप युक्रेनचे अध्यक्ष वोलोदिमिर झेलेन्स्की यांनी केला होता.

नव्या पोप निवडीसाठी ७ मे पासून बैठक

व्हॅटिकन सिटी : पोप फ्रान्सिस यांच्यानंतर पोप निवडीसाठी येत्या ७ मेपासून कॅथॉलिक धर्मगुरूंच्या बैठकीला सुरुवात होणार आहे. धर्मगुरूंमध्ये मतैक्य होण्यासाठी गुप्त मतदानाची प्रक्रिया दोन दिवस उशिरा होणार आहे. पोप फ्रान्सिस यांच्यावर शनिवारी अंत्यसंस्कार करण्यात आले. त्यानंतर प्रथमच अनौपचारिकरीत्या धर्मगुरू एकत्र आले. त्यात ७ मेपासून पोपनिवडीसाठी बैठक घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला. पुढील पोपबाबत मतैक्य होईल, अशी आशा व्यक्त करण्यात येत आहे.



राष्ट्रपती भवनामध्ये सोमवारी झालेल्या सोहळ्यामध्ये पद्म पुरस्काराचे वितरण करण्यात आले. डावीकडून क्रिकेटपटू आर अश्विन, चित्रपट दिग्दर्शक शेखर कपूर आणि कर्करोगतज्ज्ञ विजयालक्ष्मी देशमाने.

जलद, निष्पक्ष चौकशीचे आवाहन

पहलगाम हल्ल्यानंतर प्रथमच चीनची अधिकृत भूमिका जाहीर



पीटीआय, बीजिंग

भारत आणि पाकिस्तानदरम्यानचा वादलेला तणाव कमी होण्यासाठी, पहलगाम हल्ल्याच्या जलद आणि निष्पक्ष चौकशीसह सर्व उपाययोजनांचे आपण स्वागत करतो असे चीनने सोमवारी सांगितले. पहलगाम येथे २२ एप्रिलला झालेल्या दहशतवादी हल्ल्यानंतर चीनने प्रथमच अधिकृत प्रतिक्रिया व्यक्त केली आहे. यापूर्वी चीनने २३ एप्रिलला हल्ल्याचा निषेध केला होता. मात्र, दोन्ही देशांदरम्यान वाढत्या तणावावर त्यांनी प्रथमच भाष्य केले आहे.

चीनच्या परराष्ट्र मंत्रालयाचे प्रवक्ते गुओ जियाकुन यांनी सोमवारी माध्यमांशी बोलताना पहलगाम हल्ला आणि त्यानंतरच्या घडामोडींसंबंधी आपली भूमिका स्पष्ट केली. मात्र हल्ल्याच्या तपासामध्ये पाकिस्तानने कथित मागणी केल्याप्रमाणे चीन सहभागी



दहशतवादविरोधी कारवाईचा भाग म्हणून सुरक्षा अधिकाऱ्यांनी सोमवारी दक्षिण काश्मीरमधील त्राल या शहराजवळ आसिफ शेख या संशयिताचे घर पाडले.

भारत आणि पाकिस्तानचा शेजारी देश म्हणून चीनची आशा आहे की, दोन्ही देश संयम बाळगतील, चर्चा करण्यासाठी दोघेही पुढे येतील, चर्चा आणि सल्लामसलतीच्या माध्यमातून संबंंधित मतभेद योग्यपणे हाताळतील आणि दोघेही प्रादेशिक शांतता व स्थैर्य कायम राखतील. **- गुओ जियाकुन**, प्रवक्ते, चीनचे परराष्ट्र मंत्रालय

होईल का या प्रश्नाचे उत्तर देणे त्यांनी टाळले. तसेच तपासाची निष्पक्षता आणि विश्वासार्हता याबद्दल कोणतीही टिप्पणी

करण्याचे जियाकुन यांनी टाळले.

पाकिस्तानचे सार्वभौमत्व आणि सुरक्षेच्या संरक्षणासाठी पाठिंबा असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

भारताकडून लष्करी घुसखोरी अटळ!

राजनाथ सिंह यांची पंतप्रधानांशी चर्चा

नवी दिल्ली : संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंह यांनी सोमवारी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची भेट घेऊन त्यांना जम्मू आणि काश्मीरमधील परिस्थितीची माहिती दिली असे या बैठकीची माहिती असलेल्या लोकांनी सांगितले. मात्र, याबाबत कोणतीही अधिकृत माहिती देण्यात आली नाही. ही चर्चा सुमारे ४० मिनिटे चालली.

आम्ही जादा कुमक पाठवत आहोत, अशा परिस्थितीत काही सामरिक निर्णय घ्यावे लागतात, त्यामुळे हे निर्णय घेण्यात आले आहेत असे खाज्जा आसिफ म्हणाले. त्यांच्या इस्लामाबादमधील कार्यालयातून ते बोलत होते. आसिफ यांच्या वक्तव्यावर भारताच्या संरक्षण मंत्रालयाने किंवा परराष्ट्र मंत्रालयाने तातडीने कोणतीही प्रतिक्रिया दिली नाही. आमच्या अस्तित्त्वाला थेट धोका असेल तरच आम्ही अण्वस्त्राचा वापर करू असे म्हणत हा पर्याय

खुला असल्याची गर्भित धमकीही

खाज्जा आसिफ यांनी दिली.

भारताबरोबरच्या तणावाबद्दल

आम्ही आखाती देश, चीन या मित्र

देशांसह ब्रिटन, अमेरिका आणि

अन्य राष्ट्रांशी चर्चा केली आहे असे

त्यांनी सांगितले. काही आखाती

देशांनी दोन्ही बाजूंशी चर्चा केली

आहे अशी माहिती त्यांनी दिली.

सिंधू जलकरार स्थगित करण्याचा

भारताचा निर्णय ही युद्धाची कृती

असल्याच्या पाकिस्तानच्या

भूमिकेचा खाज्जा आसिफ यांनी

पुनरुच्चार केला.

तहव्वूर राणाच्या ‘एनआयए’ कोठडीत वाढ

नवी दिल्ली : मुंबईवरील २६/११च्या दहशतवादी हल्ल्याचा आरोपी तहव्वूर हुसेन राणा याच्या ‘एनआयए’ कोठडीत १२ दिवसांची वाढ करण्यात आली आहे. राणाची १८ दिवसांची कोठडी संपल्यानंतर त्याला सोमवारी कडेकोट सुरक्षा व्यवस्थेत विशेष ‘एनआयए’ न्यायालयासमोर उपस्थित करण्यात आले. यावेळी त्याचा चेहरा झाकलेला होता. ‘एनआयए’च्या विनंतीवरून विशेष न्यायाधीश चंद्रजित सिंह यांनी त्याची कोठडी १२ दिवसांनी वाढवली.

राणाविरोधात मोठ्या प्रमाणात पुरावे असून त्यासंदर्भात अधिक चौकशी करण्यासाठी त्याची कोठडी हवी असल्याचे ‘एनआयए’ने न्यायालयाला सांगितले. तसेच गेल्या १८ दिवसात या प्रकरणाचा कशा प्रकारे तपास करण्यात आला त्याची माहितीही ‘एनआयए’ने दिली. बंद कक्षात सुरू असलेल्या या खटल्याच्या सुनावणीत ‘एनआयए’ची बाजू ज्येष्ठ वकील दयान कृष्णन आणि विशेष सरकारी वकील नरेंद्र मान मांडत आहेत. राणा तपासात सहकार्य करत नसल्याचा आरोप त्यांनी केला.

(पान १ वरून)
मुख्यमंत्री अब्दुला यांनी संपूर्ण सभागृहाचे मन जिंकले. त्यांच्या वाक्यांना सत्ताधारी तसेच विरोधी सदस्ये बाके वाजवून अनुमोदन देत होते. त्यावेळी हा बाके वाजविण्याचा नाते, तर निषेधाचा आज एकोपा दाखविण्याचा क्षण असल्याचे अब्दुल्ला यांनी ठणकाविले. “‘दहशतवादाच्या धोक्याविरोधात जनतेचा संघर्ष मजबूत करण्यासाठी आपले सरकार काम करेल.

देश-विदेश

पाकिस्तानकडून पूंछ, कुपवाडामध्ये गोळीबार

जम्मू : जम्मू आणि काश्मीरच्या पूंछ आणि कुपवाडा जिल्ह्यांमध्ये पाकिस्तानी सैन्याने रविवारी सलग चौथ्या रात्री पूंछ, कुपवाडा जिल्ह्यांमध्ये नियंत्रणरेषेवर गोळीबार करत शस्त्रविरामाचे उल्लंघन केले अशी माहिती सैन्याच्या अधिकाऱ्यांनी सोमवारी दिली. पाकिस्तानकडून हलक्या शस्त्रांनी गोळीबार करण्यात आला असे संरक्षण विभागाने सांगितले.

पाकिस्तानच्या १६ यूट्यूब वाहिऱ्यांवर बंदी

नवी दिल्ली : भारताविरोधात सातत्याने खोटा, प्रक्षोभक आणि सांप्रदायिकदृष्ट्या संवेदनशील कार्यक्रम सादर केल्याचा आरोप करत केंद्र सरकारने १६ पाकिस्तानी यूट्यूब वाहिऱ्यांवर बंदी घातली. तसेच पहलगाम हल्ल्याचे दहशतवाद्यांचा उल्लेख अतिरेकी असा करणाऱ्या बीबीसीच्या वार्ताकनालाही तीव्र आक्षेप घेतला असल्याचे अधिकाऱ्यांनी सोमवारी सांगितले. केंद्रीय गृह विभागाच्या सूचनेनंतर ही बंदी घालण्यात आली आहे.

नेत्यांच्या टिप्पण्यांमुळे काँग्रेस अडचणीत

भाजपच्या टीकेनंतर हल्ल्यासंबंधी विधाने करण्यास मनाई

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

नवी दिल्ली : पहलगाममधील दहशतवादी हल्ल्यासंदर्भात काँग्रेसच्या काही नेत्यांनी केलेल्या आक्षेपाह व वादग्रस्त विधानांमुळे सोमवारी काँग्रेस पक्ष अडचणीत सापडला. काँग्रेसचे नेते मनात येईल ते बोलत आहेत, या नेत्यांवर पक्षाच्या नेतृत्वाचे नियंत्रण नाही का, असा सवाल भाजपने केल्यामुळे काँग्रेसची कोंडी झाली. त्यामुळे या नेत्यांच्या विधानांपासून काँग्रेसने स्वतःला वेगळे केले. शिवाय, या हल्ल्यासंदर्भात कोणतीही विधाने करण्यास नेत्यांना मनाई करण्यात आल्याचे समजते.

कर्नाटकचे मुख्यमंत्री सिद्धरामय्या यांनी, युद्ध हा पर्याय असू शकत नाही, असे विधान केल्यानंतर, पाकिस्तानच्या टीव्ही चॅनलवरून या विधानाचा गैरफायदा घेतला गेला. त्यावर भाजपचे खासदार रविशंकर प्रसाद यांनी सोमवारी पत्रकार परिषदेत टीका केली. त्यानंतर काँग्रेसचे माध्यम विभागाचे प्रमुख जयराम रमेश यांनी काँग्रेसची भूमिका स्पष्ट केली. वादग्रस्त विधाने करणाऱ्या नेत्यांच्या विचारांशी काँग्रेसचा काहीही संबंध नाही, ती त्यांची वैयक्तिक मते आहेत, ती काँग्रेसची भूमिका नाही असे रमेश यांनी सांगितले.

पाकिस्तानला हवी असलेली भूमिका काँग्रेसचे नेते कशासाठी घेत आहेत? पाकिस्तान अशा विधानांचा स्वतःसाठी उपयोग करून घेत आहे. **- रविशंकर प्रसाद**, खासदार, भाजप

वडेटीवारांची सारवासारव

नागपूर : काँग्रेस विधिमंडळ पक्षाचे नेते विजय वडेटीवार यांनी पर्यटकांना सुरक्षा का नव्हती, असा प्रश्न सरकारला करतानाच हल्ला झाला त्यावेळी दहशतवाद्यांना धर्म विचारायला वेळ होता काय, असे वादग्रस्त विधान केले. या विधानानंतर गद्यारोळ निर्माण झाल्याने वडेटीवार यांनी सारवासारव करीत दहशतवाद्यांवर कठोरतात कठोर कारवाई झाली पाहिजे. सरकार जी कारवाई करेल त्याला काँग्रेसचा पाठिंबा आहे, असे वक्तव्य केले. पहलगाम येथील दहशतवादी हल्ल्याचा मुख्य हेतू दोन धर्मांमध्ये तेढ निर्माण करून भारतातील एकात्मता भंग करणे आणि देशात अस्थिरता निर्माण करणे हा आहे, असे ते म्हणाले. पहलगाम येथे अतिरेक्यांनी पर्यटकांना धर्म विचारून गोळ्या घातल्या नाहीत, हे वडेटीवार यांचे वक्तव्य मूर्खपणाचे आणि मृतांच्या नातेवाईकांच्या जखमांवर मीढ चोळणारे असल्याची टीका फडणवीस यांनी केली.

नेत्यांची वक्तव्ये
जम्मू-काश्मीरमधील काँग्रेसचे ज्येष्ठ नेते सैफुद्दीन सोझ यांनी, सिंधू जलकरार रद्द करण्याला विरोध केला. पाकिस्तानने पहलगाम हल्ल्यात सहभाग नसल्याचे सांगितले आहे, त्यावर विश्वास ठेवला पाहिजे असेही त्यांचे मत होते. त्यावरून वादंग झाल्यावर

काँग्रेसच्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीमध्ये हल्ल्यासंबंधीच्या ठरावात काँग्रेसने केंद्र सरकारला पाठिंबा व्यक्त केला होता. पक्षाध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगे व राहुल गांधींनी काँग्रेसची भूमिका स्पष्टपणे मांडली आहे. **- जयराम रमेश**, माध्यम विभागप्रमुख, काँग्रेस



राष्ट्रकूल क्रीडा स्पर्धेच्या घोटाळ्यावर पडदा

ईडीच्या ‘क्लोजर रिपोर्ट’चा दिल्ली न्यायालयाकडून स्वीकार

दिल्ली न्यायालयाने सोमवारी २०१० च्या राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धेच्या (कॉमनवेल्थ गेम्स) आयोजन समितीचे माजी प्रमुख सुरेश कलमाडी, तत्कालीन सचिव ललित भानीत आणि इतरांविरुद्ध आर्थिक गैरव्यवहार प्रकरणात सक्तवसुली संचालनालयाचा (ईडी) ‘क्लोजर रिपोर्ट’ स्वीकारत १३ वर्षे जुन्या प्रकरणावर पडदा टाकला. अहवाल स्वीकारल्याने १५ वर्षांपूर्वीच्या कथित घोटाळ्यातील आर्थिक गैरव्यवहाराची किनारही यामुळे संपुष्टात आली आहे.

‘सीबीआय’चा आरोप काय?

‘सीबीआय’च्या मते, ‘गेम्स वर्कफोर्स सर्व्हिस’ आणि गेम्स प्लॅनिंग, प्रोजेक्ट अँड रिसर्क मॅनेजमेंट सर्व्हिसेस आदींमध्ये स्पर्धेशी संबंधित कामांचे करार होते. आरोपींनी जाणूनबुजून आणि चुकीच्या पद्धतीने दोन्ही कंत्राटे देऊन ‘ईकिएस’ आणि ‘अनर्स्ट अँड यंग’ यांच्या संधाला अनावश्यक आर्थिक फायदा मिळवून दिला, त्यामुळे आयोजन समितीचे ३० कोटी रुपयांचे नुकसान झाले, असा आरोप ‘सीबीआय’ने केला होता.

मोदी, केजरीवालांनी देशाची माफी मागावी - काँग्रेस

राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धेशी संबंधित एका प्रकरणात दिल्ली न्यायालयाने ईडी ‘क्लोजर रिपोर्ट’ स्वीकारल्याने या घोटाळ्याच्या प्रकरणावर पडदा पडला आहे. परंतु पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि ‘आप’चे नेते अरविंद केजरीवाल यांनी देशाी दिशाभूल केल्याबद्दल माफी मागवी, अशी मागणी काँग्रेसने केली आहे.

राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धेतील भ्रष्टाचाराच्या आरोपांमुळे देशात मोठा राजकीय गोंधळ निर्माण झाला होता. याप्रकरणात अनेक गुन्हेगारी आणि आर्थिक गैरव्यवहाराचे खटले दाखल झाले, ज्यामध्ये सध्याच्या खटल्याचाही समावेश होता.

कलमाडी आणि इतरांवर पुरस्कार आणि खेळांसाठी दोन महत्त्वाचे कंत्राट देण्यात गैरव्यवहार केल्याचा आरोप होता. ‘सीबीआय’ने भ्रष्टाचाराचा खटला आधीच बंद केला होता, ज्याचा आधारे ‘ईडी’ने नंतर आर्थिक गैरव्यवहाराची



युरोपमध्ये बत्ती गुल

वृत्तसंस्था, बार्सिलोना

युरोपातील स्पेन आणि पोर्तुगालसह अन्य काही देशांमध्ये सोमवारी दुपारपासून मोठ्या परिसरात वीजपुरवठा खंडित झाल्यामुळे भुयारी मेट्रो, रेल्वेसह दूरध्वनी, वाहतूक सिग्नल आणि एटीएम या महत्त्वाच्या यंत्रणा ठप्प झाल्या. सुमारे आठ ते १० तास वीज खंडित राहिल्याने कोट्यवधी नागरिकांचे अतोनात हाल झाले.

फ्रान्स आणि बेलजियमच्या काही भागालाही याचा फटका बसला. प्रथमिक तपासात पॉवर ग्रीडवर सायबर हल्ल्याचे पुरावे नसल्याची माहिती पोर्तुगालचे पंतप्रधान ‘लुइस माँटेनेग्रो’ यांनी दिली. युरोपमध्ये क्वचितच वीजपुरवठा खंडित होतो. सोमवारी दोन देशांतील

मी कमी पडलो!

हल्ल्यानंतर जम्मू-काश्मीरची जनता उत्स्फूर्तपणे रस्त्यावर उतरली ही बाब आशेचा किरण आहे. त्याच वेळी हल्ल्यानंतर केल्या जाणाऱ्या कारवाईदरम्यान जनता दूर लोटली जाईल अशी पावले उचलणे टाळवे,’’ असे आवाहन त्यांनी केंद्र सरकारला केले. आपण पर्यटकांना काश्मीरमध्ये येण्याचे आवाहन केले

होते, पण त्यांचे रक्षण करू शकलो नाही, मुख्यमंत्री म्हणून हे आपले अपयश असल्याची भावना त्यांनी व्यक्त केली. जम्मू-काश्मीरची सुरक्षा ही आपल्या सरकारची जबाबदारी नसली तरी आपण या हल्ल्याचा वापर संपूर्ण राज्याचा दर्जा मागण्यासाठी करणार नाही असेही अब्दुल्ला यांनी स्पष्ट केले.

होते, पण त्यांचे रक्षण करू शकलो नाही, मुख्यमंत्री म्हणून हे आपले अपयश असल्याची भावना त्यांनी व्यक्त केली. जम्मू-काश्मीरची सुरक्षा ही आपल्या सरकारची जबाबदारी नसली तरी आपण या हल्ल्याविरोधातील प्रार्थनेचे नेतृत्व केले. इतर मशिदींमध्येही प्रथमच शुक्रवाचाच्या प्रार्थनेआधी दोन मिनिटांचे मौन पाळले गेल्याकडे आश्चर्याची लक्ष वेधले.

संशयितांकडेच चौकशीची सूत्रे?

(पान १ वरून)
‘लोकसत्ता’ने जानेवारीमध्ये वाचा फोडली. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी याची गंभीर दखल घेत परिवहन विभागाचे अप्पर मुख्य सचिव संजय सेठी यांना चौकशीचे आदेश दिले होते. चौकशीअंती निविदा प्रक्रियेत घोटाळा झाल्याचा निष्कर्ष काढत ही निविदा प्रक्रिया रद्द करण्याची शिफारस चौकशी समितीने केली. कंत्राट देताना सरकारला अंधारात ठेवून महामंडळाच्या स्तरावरच निर्णय घेण्यात आला होता. मंत्रिमंडळ विस्तार आणि खातेवाटप प्रलंबित असताना सर्व अधिकारी मुख्यमंत्र्यांकडे होते. त्यांनाही याची कल्पना न देता ठेकेदाराशी परस्पर तडजोड करत त्याला वाढीव लाभ आणि महामंडळाला नुकसान करणारा निर्णय अधिकाऱ्यांनी घेतला होता. निर्णयाचे अधिकार असतानाही आपल्या अपरोक्ष हा निर्णय झाल्याची माहिती फडणवीस यांनी विधिमंडळाच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात दिली होती. महामंडळातील काहींच्या संगनमताने झालेल्या या निर्णयामुळे एसटीचे १७०० कोटी रुपयांचे नुकसान होणार होते. त्यामुळे निर्णय रद्द केल्याचे सांगत या घोटाळ्याची एक महिन्यात चौकशी पूर्ण करून दोषींवर कारवाईची घोषणाही त्यांनी १२ मार्च रोजी विधान परिषदेत केली होती.
ही चौकशी परिवहन विभागाकडून होणे अपेक्षित असताना प्रत्यक्षात महामंडळाच्या व्यवस्थापकांच्या संचालकांकडेच चौकशी सोपविण्यात आल्याचे समजते. त्यामुळे गेला महिनाभर चौकशीचा केवळ फार्स सुरू असल्याची चर्चा महामंडळात सुरू आहे.

सूर्यवंशीचा शतकी झंझावात

राजस्थान रॉयल्सचा गुजरात टायटन्सवर एकतर्फी विजय

वृत्तसंस्था, जयपूर

युवा फलंदाज वैभव सूर्यवंशीच्या (३८ चेंडूंत १०१ धावा) शतकी झंझावातामुळे राजस्थान रॉयल्स संघाने सोमवारी झालेल्या इंडियन प्रीमियर लीग (आयपीएल) सामन्यात गुजरात टायटन्स संघावर आठ गडी व २५ चेंडू राखून एकतर्फी विजय मिळवला.

गुजरातने दिलेल्या ११० धावांच्या आव्हानाचा पाठलाग करणाऱ्या राजस्थान संघाने आक्रमक सुरुवात केली. सलामीवीर यशस्वी जैस्वाल (४० चेंडूंत ७० धावा) व १४ वर्षीय सूर्यवंशीने गुजरातच्या गोलंदाजांना स्थिरावू दिले नाही. यशस्वीने सूर्यवंशीला खेळण्यास प्रोत्साहन अधिकाधिक स्ट्राईक देण्याचा प्रयत्न केला. सूर्यवंशीनेही या संधीचा फायदा घेत मैदानाच्या चौफेर फटकेबाजी केली. मोहम्मद सिराज, ईशांत शर्मा, प्रसिध कृष्णा व वॉशिंग्टन सुंदरसारख्या भारताचे प्रतिनिधित्व केलेल्या गोलंदाजांना सूर्यवंशीने आपल्या खेळीदरम्यान दबावाखाली ठेवले. त्याने अवघ्या ३५ चेंडूंत आपले शतक पूर्ण करीत सर्वांचे लक्ष वेधले. यानंतर कृष्णाने त्याला बाद करीत गुजरातचा अंडस दूर केला. मात्र, तोंवर उशीर झाला होता. या डावखुऱ्या फलंदाजाने आपल्या खेळीदरम्यान तब्बल ११ षटकार व सात चौकार लगावले. यशस्वी व सूर्यवंशी यांनी पहिल्या गड्यासाठी १६६ धावांची भागीदारी



गुणतालिका						
संघ	सा.	वि.	प.	रद्द	गुण	नि. धा.
बंगळूरू	१०	७	३	-	१४	०.५२१
मुंबई	१०	६	४	-	१२	०.८८९
गुजरात	९	६	३	-	१२	०.७४८
दिल्ली	९	६	३	-	१२	०.४८२
पंजाब	९	५	३	१	११	०.१७७
लखनऊ	१०	५	५	-	१०	-०.३२५
कोलकाता	९	३	५	१	७	०.२१२
राजस्थान	१०	३	७	-	६	-०.३४९
हैदराबाद	९	३	६	-	६	-१.१०३
चेन्नई	९	२	७	-	४	-१.३०२

(सा = सामने, वि = विगत, प = पराभव, नि. धा. = निव्वळ धावगती)

‘आयपीएल’मधील सर्वात युवा शतकवीर

बिहारच्या वैभव सूर्यवंशीने (१४ वर्ष ३२ दिवस) ‘आयपीएल’मध्ये इतिहास रचताना शतक झळकावणारा सर्वात युवा क्रिकेटपटू ठरला. त्याने अवघ्या ३५ चेंडूंत शतक झळकावले.

‘आयपीएल’मधील हे दुसरे सर्वात जलद शतक ठरले. ‘आयपीएल’च्या सर्वात वेगवान शतकांचा विक्रम वेस्ट इंडिजचा माजी फलंदाज ख्रिस गेलच्या नावे आहे. त्याने २०१३ मध्ये पुणे वॉरियर्सविरुद्ध रॉयल

चॅलेंजर्स बंगळूरूकडून खेळताना ३० चेंडूंत शतक झळकावले होते. युसूफ पठानने २०१० मध्ये मुंबई इंडियन्सविरुद्ध राजस्थान रॉयल्ससाठी ३७ चेंडूंत शतकी खेळी केली होती.

संक्षिप्त धावफलक

गुजरात टायटन्स : २० षटकांत ४ बाद २०९ (शुभमन गिल ८४, जोस बटलर नाबाद ५०, साई सुदर्शन ३९, महीश थिक्साना २/३५) पराभूत वि. राजस्थान रॉयल्स : १७.५१ षटकांत २ बाद २१२ (वैभव सूर्यवंशी १०१, यशस्वी जैस्वाल नाबाद ७०, रियान पराग नाबाद ३२; रशीद खान १/२४).

चेंबूर क्रीडा केंद्र, होतकरु मित्र मंडळ संघांचे विजय

भारतीय महिला संघाची दक्षिण आफ्रिकेशी गाठ

कोलंबो : श्रीलंकेविरुद्ध एकतर्फी विजय मिळवण्यानंतर भारतीय महिला संघ मंगळवारी तिरंगी क्रिकेट मालिकेतील आपल्या दुसऱ्या लढतीत दक्षिण आफ्रिकेचा सामना करेल. या सामन्यात भारताचा प्रयत्न आपली विजयी लय कायम राखण्याचा असेल. भारताने श्रीलंकेचा नऊ गडी राखून पराभव करत एकदिवसीय सामन्यांमध्ये सलग सातव्या विजयाची नोंद केली. या सामन्यात संघाने तिन्ही विभागांत चमकदार कामगिरी केली. स्नेह राणा, दीप्ती शर्मा आणि श्री चरणी यांनी



श्रीलंकेला कमी धावसंख्येवर रोखले, तर प्रतिका रावल, स्मृती मनधाना आणि हरलीन देओल यांनी फलंदाजीत योगदान दिले. संघाच्या क्षेत्ररक्षकांनीही यादरम्यान चमकदार कामगिरी केली. भारतीय संघ या प्रारूपात मार्च २०२२ पासून दक्षिण आफ्रिकेकडून पराभूत झालेला नाही.

● वेळ : सकाळी १० वा.

● घेत प्रक्षेपण : फॅनकोड ऑप.

ठाणे : श्री मावळी मंडळ संस्थेच्या वतीने आयोजित ७२ व्या राज्यस्तरीय कबड्डी स्पर्धेत महिला गटात ओम वर्तक नगर स्पोर्ट्स क्लब, होतकरु मित्र मंडळ संघांनी विजय मिळवले तर, पुरुष गटात चेंबूर क्रीडा केंद्र, शिवशंकर क्रीडा मंडळ आणि वीर परशुराम कबड्डी संघांनी आपली आगेकूच कायम राखली. महिला गटातील पहिल्या सामन्यात ठाण्याच्या ओम वर्तक नगर स्पोर्ट्स क्लब संघाने मुंबई उपनगरच्या स्वराज्य स्पोर्ट्स क्लब संघाचा अतिशय अटीतटीच्या झालेल्या सामन्यात ४०-३४ असा

सहा गुणांनी पराभव केला. याच गटातील दुसऱ्या सामन्यात ठाण्याच्या होतकरु मित्र मंडळाने चिपळूणच्या स्वराज्य स्पोर्ट्स अकादमी संघाचा ३१-२१ असा १० गुणांनी पराभव केला. पुरुष गटातील सामन्यात मुंबई उपनगरच्या चेंबूर क्रीडा केंद्र संघाने ठाण्याच्या आत्माराम क्रीडा मंडळाचा ३२-२२ असा १० गुणांनी पराभव करीत तिसऱ्या फेरीत प्रवेश केला. दुसऱ्या सामन्यात मुंबई उपनगरच्या वीर पशुराम कबड्डी संघाने ठाण्याच्या उजाला क्रीडा मंडळाचा २६-२४ असा दोन गुणांनी पराभव केला.

अरविंद चिदम्बरम तिसऱ्या स्थानी

वार्सो : भारताच्या अरविंदचिदम्बरम ग्रँड बुल्डिझर टोप्यात पदार्पण करताना दुसऱ्याच दिवशी माजी जागतिक टोपेलाचा बुल्गारियाच्या वेस्तिन टोपोलोवला नमविले. तर, अन्य देव डाव बरोबरीत सोडवत सुपरवेट जलद आणि अतिजलद स्पर्धेत तिसऱ्या स्थानावर आहे.

अरविंदने टोपोलोवविरुद्ध काळ्या मोहऱ्यांसह खेळताना विजय मिळवला. फ्रान्सचा अलिझा फिर्झा आणि रूसीयाचा व्लादिमिर फेदोसीव हे दोघेही आठ गुणांसह संयुक्तपणे शीर्षस्थानी आहे. अरविंदचे सात गुण आहेत. अमेरिकेचा लेक्नॉन अर्गोनियन, रोमानियाचा डियाक बोगडन डियानेल आणि पोलंडचा बान-क्रिस्टोफ डुडा सहा गुणांसह संयुक्तपणे चौथ्या स्थानावर आहे. भारताचा आर. प्रजानंद, फ्रान्सचा मॉसिम-व्हॅनिएर लाग्रेव आणि रोमानियाचा डेव्हिद वेगरेलेस्कु यांचे चार गुण आहेत. जलद गटाच्या तीन फेऱ्या शिल्लक असून टोपोलोव चार गुणांसह अखेरच्या स्थानी आहे.

भारताचे २१ बॉक्सिंगपटू अंतिम फेरीत

अम्मान (जॉर्डन) : कुमार आशियाई बॉक्सिंग स्पर्धेत भारतीय खेळाडूंनी आपली आगेकूच कायम राखली असून, सोमवारी १७ वर्षाखालील गटातून सहा मुली आणि एका मुलाने अंतिम फेरी गाठली. भारताची या स्पर्धेत ४३ पदके निश्चित असून, यातील २१ खेळाडू सुवर्णपदकासाठी लढणार आहेत.

अहना शर्मा (५० किलो) हिने किर्गिझस्तानच्या अकमरल अमानताइवावर पहिल्याच फेरीत विजय मिळवला. अहनाच्या टोशांनी निष्प्रभ झालेली अकमरल काही मिनिटांतच गारद झाली.

जाहीर प्रकटन				
महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ कर्मचारी सहकारी परतपेढी मर्यादित, शिवाजीनगर, पुणे- ४११००५ या संस्थेची सन २०२५ ते २०३० काळात संचालक मंडळ निवडणूक मतदान केंद्र जाहीर प्रकटन				
महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ कर्मचारी सहकारी परतपेढी मर्यादित, शिवाजीनगर, पुणे-४११००५ या संस्थेच्या संचालक मंडळ पंचवार्षिक निवडणूक सन २०२४-२५ ते २०२९-३० निवडणुकी करिताचे मतदान दिनांक ०३.०५.२०२५ रोजी सकाळी ९.०० ते सायं. ४.०० वा. या वेळेत घेण्यात येणार असून सदर संस्थेचे मतदान घेण्यासाठी ०४ मतदान केंद्र निश्चित केलेली आहेत. सबब या जाहिर प्रकटनाद्वारे संस्थेच्या अंतिम मतदार यादीतील सर्व मतदर्यांना कळविण्यात येते की, त्यांना ज्या मतदान केंद्रावर मतदान करावे याबद्दल जाणून घ्यावे. त्याची मतदार संख्या निम्नलिखित आहे. ● वेळ : सकाळी १० वा. ● घेत प्रक्षेपण : फॅनकोड ऑप.				
मतदान केंद्र क्र.	जिल्हा	ज्या इमारतीमध्ये मतदान केंद्र आहे त्या इमारतीचे नाव	मतदान केंद्रा अंतर्गत येणाऱ्या समाविष्ट गावांची नावे	मतदान केंद्रावरील एकूण मतदार संख्या
१	पुणे	एस.एस. सी बोर्ड पुणे विभागीय मंडळ कार्यालय, शिवाजीनगर, पुणे	एस.एस. सी बोर्ड पुणे विभागीय मंडळ कार्यालय, शिवाजीनगर, पुणे	१२४
२	नाशिक	एस.एस. सी बोर्ड नाशिक विभागीय मंडळ कार्यालय	एस.एस. सी बोर्ड नाशिक विभागीय मंडळ कार्यालय, आडगाव, नाशिक	४९
३	कोल्हापूर	एस.एस. सी बोर्ड कोल्हापूर विभागीय मंडळ कार्यालय	एस.एस. सी बोर्ड कोल्हापूर विभागीय मंडळ कार्यालय, राजेंद्रनगर, कोल्हापूर	४७
४	मुंबई	एस.एस. सी बोर्ड मुंबई विभागीय मंडळ कार्यालय, नवी मुंबई	एस.एस. सी बोर्ड मुंबई विभागीय मंडळ कार्यालय, नवी मुंबई, वरधी मुंबई	८६

टिप - मतदारने मतदान केंद्रावर आपली ओळख पटविण्यासाठी ग. राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य यांनी निश्चित केलेली १ ते १७ पैकी एक फोटो ओळखपत्र सादर करणे आवश्यक असून ओळखपत्रांची यादी निवडणूक निर्णय अधिकारी यांचे कार्यालय, काराखान्याच्या नोंदीस बोर्डावर पहाण्यासाठी उलटव्य आहे. मतमोजणी दिनांक: ०४/०५/२०२५ मतमोजणी वेळ: सकाळी ९.०० ते मतमोजणी संपेपर्यंत मतमोजणी ठिकाण: एस.एस. सी बोर्ड पुणे विभागीय मंडळ कार्यालय, शिवाजीनगर, पुणे

सही/(बी. एल. साबळे) निवडणूक निर्णय अधिकारी महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ कर्मचारी सहकारी परतपेढी मर्यादित, शिवाजीनगर, पुणे-०५

NASHIK HOUSING AND AREA DEVELOPMENT BOARD (MAHARASHTRA HOUSING AND AREA DEVELOPMENT AUTHORITY)				
Executive Engineer/N.H.A.D.B/MHADA invites digitally signed & unconditional online Tenders from prospective Bidders for the following works.				
E-Tender Notice No.	Name of Work	Estimated cost of the work	Floors	
05 of 2025-26	Construction of 138 T/s LIG & 31 Shops on S.No. 105/2, Chunchale, Nashik	₹24,48,64,152/-	G+6	
06 of 2025-26	Construction of 10 T/s LIG & 20T/s MIG on Land with S.No. 44/6/2, Panchak, Nashik	₹8,51,41,743/-	G+5	
07 of 2025-26	Construction of 14 T/s LIG I & 14 T/s LIG II on S.No. 203/A, Mhasrul, Nashik. (2nd Call)	₹5,56,11,352/-	G+7	
08 of 2025-26	M & R office building, Griha Nirman Bhavan, Gadkari Chowk, Nashik. Proposed Lift Structure & Electric Meter Room. (2nd Call)	₹15,12,319/-	-	
09 of 2025-26	Supplying, Erecting, Testing and Commissioning of Lift for Grihnirman bhavan office building, Gadkari Chowk Nashik (MHADA office) (G+4 Floor)	₹ 16,51,812/-	-	
Detailed information of downloading and uploading are available on https://mahatenders.gov.in and https://www.mhada.gov.in/en/tenders For any information & help for the uploading & downloading e-Tender, the bidder may contact 180030702232 or contact 0253-2229248 for any online Technical problem in Office timings.				
Executive Engineer Nashik Housing & Area Development Board Nashik Division				

ट्वेन्टी-२० क्रिकेटमध्येही भागीदारी महत्त्वाची –कोहली

नवी दिल्ली : भारताचा मधल्या फळीतला फलंदाज माजी कर्णधार विराट कोहलीने ट्वेन्टी-२० क्रिकेटमध्ये भागीदारीचे महत्त्व विसरत चालल्याबद्दल खंत व्यक्त केली. एखाद्या भागीदारीशिवाय संघाचा डाव उभा राहू शकत नाही, असे कोहली म्हणाला.

ट्वेन्टी-२० क्रिकेटमध्ये आक्रमक फलंदाजीला महत्त्व असले, तरी भागीदारीचे महत्त्व विसरून चालणार नाही. दिल्ली कॅप्टनस्विरुद्ध विराट कोहली आणि कृणाल पंड्ड्या यांच्यामध्ये चौथ्या गड्यासाठी झालेली ११९ धावांची भागीदारी रॉयल चॅलेंजर्स बंगळूरूच्या विजयात निर्णायक ठरली. बंगळूरू संघ ३ बाद २६ अशा अडचणीत आल्यानंतर या जोडीच्या भागीदारीने बंगळूरू संघाने विजय नोंदवला.

“क्रिकेटमध्ये लोक भागीदारीचे महत्त्व विसरू लागले आहेत. पण, एकेरी-दुहेरी धावा काढून धावफलक हलता ठेवत डाव सुरू राहील याची खत्री करतो आणि नंतर खेळात बदल करतो. कृणालनेही चांगली फलंदाजी केली. मी एका बाजूवर ठाम असताना दुसऱ्या बाजूने त्याने प्रसंगानुरूप चांगले स्वातंत्र्य घेत फटके मारले,” असेही कोहलीने सांगितले.

आर्सेनलसमोर सेंट-जर्मेनचे आव्हान

चॅम्पियन्स लीगच्या उपांत्य लढतींचा थरार आजपासून

एपी, लंडन

यंदाच्या चॅम्पियन्स लीग फुटबॉल स्पर्धेच्या उपांत्य फेरीसाठी आर्सेनल विरुद्ध पॅरिस सेंट-जर्मेन आणि बार्सिलोना विरुद्ध इंटर मिलान हे संघ मैदानात उतरतील तेव्हा ऐतिहासिक आठवणींना उजाळा मिळेल यात शंका नाही. उपांत्य फेरीचे परतीचे सामने हे ७ व ८ मे रोजी होतील. तर, अंतिम सामना १ जूनला पार पडेल.

पंधरा वर्षांपूर्वी बार्सिलोना आणि इंटर मिलान यांच्यात सामना झाला होता. तेव्हा बार्सिलोनाच्या आजचा प्रमुख खेळाडू लामिने यमाल तीन वर्षांचा होता आणि लिओनेल मेसी हा यशाच्या शिखराजवळ पोहचला होता. आता पुन्हा एकदा हे दोन संघ चॅम्पियन्स लीगच्या उपांत्य फेरीत एकमेकांसमोर येत आहे. दोन्ही संघांतील गुणवत्ता सारखीच आणि दोघांचेही उद्दिष्ट विजयाचे त्यामुळे एक सर्वोत्तम सामना बघायला मिळेल अशी अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

बार्सिलोना संघ २०१८-१९ च्या हंगामानंतर प्रथमच चॅम्पियन्स लीगच्या उपांत्य फेरीपर्यंत पोहचला आहे. सर्वोत्तम आक्रमण हे या नव्या संघाचे वैशिष्ट्य असून, तीच त्यांची नवी



पॅरिस सेंट-जर्मेनचा कस

आर्सेनल आणि पॅरिस सेंट-जर्मेन हा सामना दोन नव्या संघातील वाटतो. हे दोन्ही संघ चॅम्पियन्स लीगमध्ये आतापर्यंत केवळ तीन वेळा एकमेकांसमोर आले आहेत. विशेष म्हणजे तीनही सामने साखळीतील होती. बाद फेरीत प्रथमच हे दोन संघ समोरासमोर येत आहेत. आर्सेनलने उपांत्यपूर्व फेरीत दोन्ही सामन्यांत रेयाल माद्रिदवर विजय मिळवून आपली चमक दाखवली आहे. हीच कामगिरी पुढे कायम राखण्यासाठी आर्सेनल निश्चित उत्सुक असेल. त्याच वेळी प्रतिस्पर्धी सेंट-जर्मेन संघ लागोपाट दुसऱ्या इंग्लिश प्रतियेध्यावर विजय मिळविण्यासाठी सज्ज आहे. दोन्ही संघांना प्रथमच युरोपियन चॅम्पियन बनण्याचा ध्यास आहे, त्यामुळे पुढे जाण्यासाठी दोन्ही संघ सर्वोत्तम प्रयत्न करतील.

ओळख बनली आहे. यमाल, राफिन्हा, लेवांडोवस्की असे प्रमुख आक्रमक सध्या चांगले भरात आहेत. बार्सिलोना संघाने आठ सामन्यांत २८ गोल केले आणि बाद फेरीत बेनिफिका व बोरुसिया डॉर्टमंड यांना नमवताना आपणूची नऊ गोल केले.

बार्सिलोनाचा प्रतिस्पर्धी इंटर मिलानही तगडा संघ आहे. यंदाच्या स्पर्धेत पहिल्या टप्प्यात आठ

सामन्यांपैकी त्यांनी केवळ एका सामन्यात पराभव पत्करला आहे. इंटरने यापूर्वी २०१० मध्ये बार्सिलोनालाच हरवून आपली आगेकूच कायम राखली आणि अंतिम सामन्यात बायर्न म्युनिकवर विजय मिळवून तिसरे विजेतेपद मिळवले होते. तीच कामगिरी आता या संघासाठी एक प्रेरक म्हणून मानली जात आहे.

आयडीबीआय बँक लिमिटेड

सीआयएन: L65190MH2004GO1148838
नॉंदणीकृत कार्यालय-आयडीबीआय टॉवर, डब्ल्यूटीसी कॉम्प्लेक्स, कफ परेड,
मुंबई-४०००५, दूरध्वनी:(०२२) ६६५५३४०६ / ६६५५३४०७ ईमेल आयडी: idbiequity@idbi.co.in / वेबसाइट: www.idbibank.in

३१ मार्च २०२५ रोजी संपलेल्या तिमाही आणि वर्षासाठी लेखापरीक्षित आर्थिक निकाल

आयडीबीआय बँक लिमिटेडच्या लेखापरीक्षण समितीच्या शिफारशीच्या आधारे, संचालक मंडळाच्या २८ एप्रिल २०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत, सेबी (एलओडीआर) नियमावली, २०१५ च्या नियम ३३ नुसार ३१ मार्च २०२५ रोजी संपलेल्या तिमाही आणि वर्षासाठी बँकेचे लेखापरीक्षित आर्थिक निकाल (स्वतंत्र आणि एकत्रित दोन्ही) मंजूर केले आहेत.

वरील आर्थिक निकाल ऑडिटर्सच्या अहवालासह बँकेच्या वेबसाइटवर <https://www.idbibank.in/pdf/financialresulats/Financial-Results-March-2025.pdf> वर उपलब्ध आहेत तसेच खाली दिलेला क्विक रिसपॉन्स कोड स्कॅन करून देखील ते पाहता येतील:

स्थान: मुंबई
तारीख: २८ एप्रिल २०२५

आयडीबीआय बँक लिमिटेडसाठी
ज्योती बिजु नायर
कंपनी सचिव

कॅनरा बँक

भारत सरकारचा उपक्रम

Canara Bank

A Govt. of India Undertaking

सिंडिकेट Syndicate

वसुली आणि कायदेशीर विभाग: मुंबई दक्षिण प्रादेशिक कार्यालय, कॅनरा बँक, कफ परेड, मेकर टॉवर, ई विंग, १४ वा मजला, मुंबई मेल: rorecoverymums@canarabank.com वेबसाइट: www.canarabank.com

स्थावर मालमतेची विक्री

सिक्वियुटि इंटररेस्ट (एम्फोसॅमेट) नियम, २००२ च्या नियम ८(६) ची तत्तुद सहवाचता सिक्वियुटियजेशन अॅण्ड क्लिन्टव्हाशन ऑफ फायनान्शियल असॅट्स अॅण्ड इन्फोसॅमेट ऑफ सिक्वियुटि इंटररेस्ट अॅक्ट, २००२ अंतर्गत स्थावर मालमतेच्या विक्रीसाठी ई-लिलाव विक्री सूचना सूचना याद्वारे सर्वसाधारणपणे जनतेला आणि विशेषतः कर्जदार आणि जामीनदारांना देण्यात येत आहे की, सुरक्षित धनको यांच्याकडे गहाण ठेवलेल्या खाली वर्णन केलेल्या स्थावर मालमतेची, ज्याचा तबा कॅनरा बँकेच्या अधिकृत अधिकार्याने घेतला आहे, ती दि. ३०.०५.२०२५ रोजी सकाळी ११.०० वा. ते दुपारी १.३० वाजेपर्यंत ऑनलाईन ई-लिलावाद्वारे, खाली नमूद केलेल्या आमच्या विविध शाखांमधून देय रकमेच्या वसुलीसाठी "जसे आहे, जिथे आहे" आणि "जसे आहे, जे आहे" या तत्त्वावर विक्री करण्यात येईल. इसारा देव अनामत दि. २१.०५.२०२५ रोजी किंवा त्यापूर्वी, दुपारी ४.०० वाजेपर्यंत जमा केले जाईल. दि. २१.०५.२०२५ रोजी किंवा त्यापूर्वी सायं. ५.०० वाजेपर्यंत सेवा प्रदात्याकडे सादर करावयाच्या ईएमडी आणि इतर कागदपत्रांची माहिती. दि. २८.०५.२०२५ रोजी सकाळी ११.०० वा. ते दुपारी ४.०० वाजेपर्यंत अधिकृत अधिकार्याची पुर्व ऑर्डरमिटेड चेकून मालमतेची तपासणी करता येईल.

अ. क्र.	कर्जदार / जामीनदार / गहाण ठेवणाऱ्याचे नाव	थकबाकी	सुरक्षिततेचे तपशील / क्षेत्रफळ चौ. फूट।त (ताब्द्याची स्थिती)	आरक्षित किंमत (आर.पी.)	कॅनरा बँक खात्याची माहिती
इसारा देव अनामत (इंएम्डी)	इसारा देव अनामत (इंएम्डी)	इसारा देव अनामत (इंएम्डी)	इसारा देव अनामत (इंएम्डी)	इसारा देव अनामत (इंएम्डी)	इसारा देव अनामत (इंएम्डी)
१	कर्जदार- मेसर्स गोविंदराव एटकरावराव मालक: श्री. प्रभा वामन वडत जामीनदार: श्रीमती नंदा डब्ल्यू. वाडत महाप ठेवणारे: श्रीमती नंदा डब्ल्यू. वाडत	रु. ३३,३०,४५३.३७ (रुपये तेहतीस लाख तोस हजार चारशे तेन्न आण सत्तर पैसे फक्त) दि. ३१.१०.२०२४ रोजीनुसार अध्यावाचत व्याज आणि इतर देय शुल्कांसहित.	फ्लॅट क्र. २०, २रा मजला बी विंग, इमारतीचे नाव: साधना सहकारी गुडनिर्माण संस्था मर्यादित, प्लॉट क्र. ८२-८३, टीपीएस- ६, सीटीएस क्र. ११९१/११, विलेपार्ले, वीलनगर, विलीक रोड, दिवंगत खींद म्हात्रे चौकाजवळ, सांताक्रुझ (पश्चिम), मुंबई, महाराष्ट्र- ४०००५४. मालमतेच्या चतुर्थांभा: उत्तर: शांतिना स्टर सहकारी गुडनिर्माण संस्था मर्या.; दक्षिण: साने गुरुजी रोड; पूर्व: चाळ; पश्चिम: सी. विंग. सेर्सई सिक्व. इंट. आयडी: ४००००४४८१३४३; मालमत्ता आयडी: २००००४४८०७९५	रु. १,५९,००,०००/- रु. १५,९०,०००/-	कॅनरा बँक सांताक्रुझ पश्चिम II शाखा खाते क्र. २०१२७२४३४, आयएफएससी कोड: सीएनआरबी०००११३०/ सांताक्रुझ पश्चिम II ८६५५१६३३१२/ ८८४७८२०६४०/ १४११४५७३९११
२	कर्जदार: मेसर्स एव्हॉर्न अलायन्स इंक. त्यांच्या मालकी हक्काच्या माध्यमातून, श्री प्रकाश कल्याणकर शेठे, जामीनदार: श्री प्ररान कुमार शेठे आणि श्री विरिंद मालोनी हेवसे. श्री. विरिंद मालोनी, मेसर्स कोकोनट वे एक्सपोर्ट यांचे मालक	रु. ३,५५,७९,२५२.३२ (रुपये तीन कोटी पंचाचन लाख अठ्ठावीस लाख तोस हजार दोनशे यावन आण बत्तीस पैसे फक्त) दि. ३०.०९.२०२४ रोजीनुसार अध्यावाचत व्याज आणि इतर देय शुल्कांसहित.	ओडीगिक गाला क्र. २०८, २रा मजला, इमारत क्र. ए. ते होड, ओडीगिक परिसर सहकारी संस्था मर्यादित, फर्ग्युसन रोड, लोअर परळ, मुंबई ४०००१३ दस्तऐवजीकृत विल्ट-अप क्षेत्र १०		

नवी दिल्ली : दिल्ली कंपिटल्स संघासमोर इंडियन प्रीमियर लीगच्या (आयपीएल) सामन्यात कोलकाता नाइट रायडर्सचे आव्हान असणार आहे. यावेळी दिल्लीचा प्रयत्न सामन्याच्या मधल्या पटकांत फलंदाजांची कामगिरी उंचावण्यावर असेल.

दिल्लीला गेल्या चारपैकी दोन सामन्यांत पराभवाचा सामना करावा लागला आहे. यामध्ये रॉयल चॅलेंजर्स

फलंदाजीत सुधारणा अपेक्षित!

दिल्ली कैपिटल्स - कोलकाता नाइट राइडर्स आज एकमेकांसमोर

बंगळूरकडून मिळालेल्या पराभवाचाही समावेश आहे. त्यामुळे 'प्लेऑफ' मधील आपले स्थान निश्चित करायचे झाल्यास आगामी सामन्यांमध्ये कामगिरी उंचवावी लागेल. दुसरीकडे,

कोलकाताचे केवळ सात गुण आहेत.
कोलकाताला गेल्या तीन सामन्यांत
विजय मिळवता आलेला नाही व
यातील एक सामना रद्द झाला. त्यामुळे
दिल्लीविरुद्ध त्यांना विजय

मिळवण्याशिवाय पर्याय नाही. या सामन्यात पराभूत झाल्यास त्यांची 'प्लेऑफ'मध्ये पोहोचण्याची वाट आणखी बिकट होईल. दिल्लीसाठी अभिषेक पोरेलने आक्रमक फलंदाजी

केली आहे. मात्र, पुनरागमन करणाऱ्या फॅफ ड्युलोसिसला शिमा खेळपट्टीवर अडचण निर्माण झाली. केपल राहुल सध्याच्या हंगामात दिल्लीसाठी सर्वात यशस्वी फलंदाज राहिला आहे. मात्र, बंगळूरविरुद्ध त्याला फिरकीपटूविरुद्ध धावा करणेच अपेक्ष आले.

● वेळ : सायं. ७.३० वा.

● येट प्रक्षेपण : स्टार स्पोर्ट्स ९, १ हिंदी, जिओहॉटस्टार ऑप.

इंडोनेशियाविरुद्ध कामगिरी उंचावण्याचा भारताचा प्रयत्न

शियामेन (चीन) : स्पर्धेतील आपले आव्हान कायम राखण्यासाठी भारतीय संघाला सुदीरमन चषक बॅडमिंटन स्पर्धेत इंडोनेशियाविरुद्ध विजय मिळवणे अनिवार्य झाले आहे. भारताला पहिल्या सामन्यात डेन्मार्ककडून १-४ अशा पराभवाचा सामना करावा लागला. त्यामुळे बाद

फेरी गाण्ण्याच्या त्यांच्या प्रयत्नांना फटका बसला. 'ड' गटातून केवळ दोन संघ पुढच्या फेरीत जाणार असल्याने भारतासाठी हा सामना महत्वाचा आहे. भारत इंडोनेशियाकडून पराभूत झाल्यास इंग्लंडविरुद्धच्या अखेरच्या सामन्याला फारसे महत्त्व राहणार नाही.

लक्ष्य सेन, एचएस प्रणॉय आणि

पोक्ती सिंधू यांच्या खराब लयीमुळे भारताच्या अडचणी वाढल्या आहेत. महिला एकेरीत इंडोनेशियाची आघाडीची खेळ्वडू ग्रेगोरिया मारिस्का तुनजुंग बाहेर पडल्याने सिंधूचा सामना पुत्री कुसुमा वर्दानीशी होईल. इंडोनेशियाकडे चांगले दुहेरी खेळ्वडू आहेत.

TATA MOTORS
Connecting Aspirations

TATA

किंमत वाढण्याआधी आत्ताच खरेदी करा

1 मे 2025 रोजी किंमत वाढण्याआधीच तुमची आवडती Tata Motors iCNG कार घरी घेऊन जा

TIGOR iCNG

Price Starts at
₹ 7.59 Lakh**

- India's first Automatic CNG Car*
- Big on entertainment with 26.03 cm HARMAN Infotainment System
- 360° SVS Camera, for All-round Visibility

TIAGO iCNG

Price Starts at
₹ 5.99 Lakh**

- India's first Automatic CNG Car*
- Makes parking easy with HD Reverse Parking Camera
- Big on entertainment with 26.03 cm HARMAN Infotainment System*
- Carry your world with largest in segment Bootspace

NEXON iCNG

Price Starts at
₹ 8.99 Lakh**

- Power ahead with Turbocharged CNG Engine with 100 PS Power
- Carry your world with largest in segment 321L* Bootspace
- Electric Panoramic Sunroof that listens to you**

PUNCH iCNG

Price Starts at
₹ 7.29 Lakh**

- India's No. 1 Selling Car**
- Voice-assisted Electric Sunroof that listens to you
- Big on entertainment with segment first 26.03 cm HARMAN Infotainment System***

ALTROZ iCNG

Price Starts at
₹ 7.59 Lakh**

- Electric Sunroof that listens to you
- 360° SVS Camera, for All-round Visibility
- Big on entertainment with 26.03 cm HARMAN Infotainment System

Images and Illustrations are indicative and for information purposes only. All features/specifications are not available in all variants and may vary for different variants. Specifications/features are subject to change without prior information. Colours may vary due to printing limitations. *Benefits up to differs from model to model and is inclusive of consumer offer, exchange bonus and maximum corporate offer. **Automatic is AMT gearbox which is available in Tiago XTA CNG, Tiago XZA CNG and Tiago XZA NRG CNG***Punch offers in 1st Segment: 26.03cm infotainment below 385mm length XUV. **321L boot space is with VDA method, Best in segment considered only CNG Compact SUV. **Offers are from multiple Financiers. **Segment refers to Sedans less than 4m. *Finance at sole discretion of Financier. ***Punch is the highest selling car in India in calendar year 2024 as per SIAM data. •26.03 cm largest in hatchback segment less than 4m.***Panoramic Sunroof available in select few variants only. Tiago CNG Automatic is available in Tiago XTA CNG, Tiago XZA CNG & Tiago XZA NRG CNG. ***Price mentioned is Tiago XE CNG, Punch Pure CNG & Nexon Smart CX, ex-showroom Mumbai Local taxes extra. Offers valid till 30th April '25. Terms and Conditions apply.

5% CASHBACK*

ख़ास कलेक्शन
पाहण्यासाठी स्कॅन करा.
www.reliancejewels.com
वरही उपलब्ध

मुंबई: घाटकोपर, आर सिटी मॉल, फोन: 022-67259984 / 9557483689
मालाड (पश्चिम): इन्फिनिटी मॉल, फोन: 022-46022403 / 7738890053 / 7021033642
नवी मुंबई: वाशी: सेक्टर १, फोन: 9967848806 / 8169398149
नेक्सस सीवुड्स मॉल, फोन: 022-62715078 / 79 / 9004296173
ठाणे: घोडबंदर रोड, फोन: 8104988549 । **विवियाना मॉल,** फोन: 022-61701603 / 8369532579 । **मीरा रोड (पूर्व):** विवांता मार्वल, फोन: 7977138213

*Min. Trxn.: ₹25,000; Max. Cashback: ₹2,500 per card account; Validity: 24 Apr - 30 Apr 2025. T&C Apply.

[illegible]